

ศาสนพิธี

หมวดอุปสมบท

(๖๒) วิธีบรรพชาอุปสมบทแบบเอสาหัง

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งอุปสมบท ฟังรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้าไปในสังฆสนนิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌายะ แล้วกราบลงด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง แล้วนั่งคุกเข่าอุ้มผ้าไตร ประนมมือเปล่งวาจา ถึงสรณะและขอบรรพชาด้วยคำมคธ หยุดตามจตุจตุลภาคว่า

เอสาหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาวะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาวะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาวะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาวะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัดถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัดถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัดถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า **ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง** ออกเสีย

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะรับเอาผ้าไตรจากผู้มุ่งบรรพชาวางไว้ตรงหน้าตัก แล้วกล่าวสอนถึงพระรัตนตรัยเป็นต้น และบอก **ตะจะปัญจะกะกัมมัญฐาน** ให้ว่าตามไปที่ละบท โดยอนุโลมและปฏิโลม ดังนี้

เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)

ตะโจ ทันตา นะชา โลมา เกสา (ปฏิโลม)

ครั้นสอนแล้วพระอุปัชฌายะชักอังกษะออกจากไตรสวมให้แล้ว สั่งให้ออกไปครองไตรจีวรตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วเข้าไปหาพระอาจารย์ รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ ๓ ทน นิ่งคุกเข่าประนมมือเปล่งวาจาขอสวณะและศีล ดังนี้

อะหัง ภันเต, สวระณะสีลัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สวระณะสีลัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สวระณะสีลัง ยาจามิ

ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไป ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

แต่นั้นท่านจะสั่งด้วยคำว่า **เอวัง วะเทหิ** หรือ **ยะมะหัง วะทามิ** ดัง **วะเทหิ** ฟังรับว่า **อามะ ภันเต**

ครั้นแล้วท่านนำให้เปล่งวาจาว่าสวณคณณ์ตามไปที่ละพากย์ดังนี้

	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	พุทฺธัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	ธัมมัง	สวระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	สังฆัง	สวระณัง	คัจฉามิ

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่า **ติสวระณะคะมะณัง นิฏฐิตัง** ฟังรับว่า **อามะ ภันเต** ลำดับนั้น พระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่าการบรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยสวณคณณ์เพียงเท่านี้ ที่นั้น ฟังสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการ ว่าตามท่านไปดังนั้น

ปาณาติปาตา เวระมะณี

อะทินนาทานา เวระมะณี

อะพรัหฺมจะริยา เวระมะณี

มุสสาวาหา เวระมะณี

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี

วิกาละโภชะนา เวระมะณี

นัจจะคีตะวาทิตะวิสสุกะทัสสะนา เวระมะณี

มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี

ชาตะรุปะระชะตะปะฎิกคะหะณา เวระมะณี

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สะมาทियามิฯ (ว่า ๓ ทน)

ในลำดับนั้น สามเณรพึงรับบาตร อุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะในสังฆสนธิบาตวางไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ ๓ หน นั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวคำขอนิสังข์ ว่าดังนี้

อะหัง ภันเต, นิสสัยัง ยาจามิ

หุตติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสัยัง ยาจามิ

ตตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสัยัง ยาจามิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต โหติ (ว่า ๓ หน)

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า โอปายิกัง, ปะฐวีรุปัง, ปาสาทิกะนะ สัมปาเทติ บทใดบทหนึ่งพึงรับว่า **สาธุ ภันเต** ทุกบทไป แต่นั้นสามเณรพึงรับกล่าวรับเป็นฐานะให้ท่านว่าดังนี้

อัสซะตักเคทานิ เถโร, มัย्हัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร (ว่า ๓ หน) เสร็จแล้วกราบลง ๓ หน

ลำดับนั้น พระอุปัชฌายะแนะนำสามเณรไปตามระเบียบแล้วพระอาจารย์ผู้เป็นกรรมวาจาเอาบาตร มีสายคล้องตัวผู้มุ่งอุปสมบทบอกบาตรและจีวร ผู้มุ่งอุปสมบทพึงรับว่า **อามะ ภันเต ๔ หน** ดังนี้

คำบอกบาตรจีวร

คำรับ

๑. อะยันเต ปัตโต

อามะ ภันเต

๒. อะยัง สังฆาญิ

อามะ ภันเต

๓. อะยัง อุตตะราสังโค

อามะ ภันเต

๔. อะยัง อันตะระวาสะโก

อามะ ภันเต

ต่อจากนั้นพระอาจารย์ท่านบอกให้ออกไปข้างนอกว่า **คัจจะ อะมุหิ โอกาเส ติญญาหิ** พึงถอย ออกลุกขึ้นเดินไปยืนอยู่ในที่ที่กำหนดไว้ พระอาจารย์ท่านสวดสมมติตนเป็นผู้สอนซ้อมแล้ว ออกไปสวดถามอันตรายิกธรรม พึงรับว่า **นัตถิ ภันเต ๕ หน อามะ ภันเต ๘ หน** ดังนี้

ถาม

ตอบ

๑. กุญฐัง

นัตถิ ภันเต

๒. คัณโท

นัตถิ ภันเต

๓. กิลาส

นัตถิ ภันเต

๔. โสโส

นัตถิ ภันเต

๕. อะปะมาโร

นัตถิ ภันเต

๑. มะนุสโสสี

อามะ ภันเต

๒. ปุริโสสี

อามะ ภันเต

๓. ภุชิสโสสี

อามะ ภันเต

๔. อะนะโณสี

อามะ ภันเต

๕. นะสี ราชะกะญุ

อามะ ภันเต

๖. อะนุญญาโตสี มาตาปัตตฺหิ

อามะ ภันเต

๗. ปะริปุณณะวีสะติวัสโสสี

อามะ ภันเต

๘. ปะริปุณณะนเต ปัตตะจีวะรัง

อามะ ภันเต

๑. กิณาโมสี

อะหัง ภันเต..... นามะ

๒. โก นามะ เต อุปัชฌาโย

อุปัชฌาโย เม ภันเต

อายัสมา..... นามะ

ถ้าตอบพร้อมกันให้เปลี่ยน **เม เป็น โน**

ช่องที่.....ไว้ พระอุปัชฌายะหรืออาจารย์ท่านจะตั้งชื่อของอุปสัมปทาเปกขะ กรอกลง
ช่องให้ไว้ก่อนวันบวช และช่องที่.....ไว้ในช่องชื่อของพระอุปัชฌาย์ ก็เช่นเดียวกัน ให้กรอก
ตามชื่อของพระอุปัชฌายะ ซึ่งท่านจะบอกและกรอกให้ไว้ก่อนวันบวช

ครั้งนี้สวดสอนซ่อมแล้ว ท่านกลับเข้ามาสวดขอเรียกอุปสัมปทาเปกขะเข้ามา อุปสัมปทาเปกขะ
ฟังเข้ามาในสังฆสันนิบาตกราบลงตรงหน้าพระอุปัชฌายะ ๓ หน แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือเปล่งวาจาขออุปสมบท
ว่าดังนี้

สังฆมกันเต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง กันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ กันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง กันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง

อุปาทายะ

ตะติยัมปิ กันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง กันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง

อุปาทายะ

ถ้าว่าพร้อมกันให้เปลี่ยน **ยาจามิ เป็น ยาจามะ** เปลี่ยน **มัง เป็น โน**

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะกล่าวเผด็จสงฆ์แล้ว และพระอาจารย์สวดสมมติตนตามอันตรายิกกรรม
อุปสัมปทาเปกขะ ฟังรับว่า **นัตถิ กันเต ๕ หน อามะ กันเต ๘ หน** ตอบชื่อตนและชื่ออุปัชฌายะรวม
๒ หน โดยนัยหนหลัง แต่นั้นฟังนั่งฟังท่านสวดกรรมวาจาอุปสมบทไปจนจบ ครั้นจบแล้วท่านเอาบาตร
ออกจากตัวแล้วพึงกราบ ๓ หน นั่งพับเพียบประนมมือฟังพระอุปัชฌายะบอกอนุศาสน์ไปจนจบแล้วรับว่า
อามะ กันเต แล้วกราบ ๓ หน

จบวิธีอุปสมบทแบบเอส้าง

วัดป่าภูผาสูงเป็นวัดที่อยู่ใตุดมคติของมมมาก. ไปครั้งแรก
ก็รู้สึกชอบในบรรยากาศของวัด ชอบการปฏิบัติที่เคร่งครัด ชอบพระพุทธรูป ชอบการเทศน์ของ
พระอาจารย์ที่สั้นกระชับสามารถเข้าใจง่ายและนำมาใช้
ในชีวิตประจำวันแล้วก็มีอีกหลายอย่างที่ทำให้ผมมีความ
รู้สึกภาคภูมิใจในการไปปฏิบัติธรรมที่วัดป่าภูผาสูง
ทุกๆครั้งที่ไปวัดป่าภูผาสูงพระอาจารย์จะให้
หนังสือหรือซีดีธรรมะติดมือมาทุกครั้ง ซึ่งเป็นหลักธรรม
ที่ทำให้ผมคิดอะไรได้หลายอย่าง การแจกธรรมะของ
พระอาจารย์แตกต่างไปกับพระหลายวัดที่ผมเคยไป
ทำบุญและปฏิบัติธรรม จะได้สิ่งของที่เป็นเครื่องรางติดมือมาทุกครั้งซึ่งไม่เห็นมีความรู้เพิ่มขึ้น ไม่มี
อะไรที่เป็นเหตุเป็นผลเกิดขึ้น หลายคนคงชอบในการได้สิ่งนี้แต่ผมคงไม่ใช่หลักพระพุทธรูปศาสนาที่แท้จริง
นี่คืออีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้ผมมีความศรัทธามากสำหรับวัดป่าภูผาสูง

โครงการธรรมะสัญจร
นักเรียนโรงเรียนนวมทะเลสอ (ไม่ได้แจ้งชื่อ)

หมวดวินัยกรรม

(๖๓) ทำพินทุกัปปะ ^{(๑) (๒) (๔)}

ใช้ดินสอดำ หรือสีอย่างอื่นก็ได้ วาดเป็นจุดหรือแวงกลมที่เอกเทศแห่งผ้า ฟังเปล่งวาจา หรือผูกใจ
ในขณะที่ทำอยู่ว่า

“อิมี พินทุกัปปิ กโรมิ”

(๖๔) อธิษฐาน ^{(๑) (๓) (๔)}

อธิษฐาน มี ๒ คือ

๑. **อธิษฐานด้วยกาย** เอมือจับหรือลูบบริวารที่จะอธิษฐานแล้วทำความผูกใจตามคำอธิษฐาน

๒. **อธิษฐานด้วยวาจา** คือ ลั่นคำอธิษฐาน ไม่ผูกของด้วยกายก็ได้ แจกออกไปเป็น ๒ คือ

๒.๑ อธิษฐานในหัตถบาส ของอยู่ภายใน ๒ ศอกคืบ หรือศอก ๑ ในระหว่าง

๒.๒ อธิษฐานนอกหัตถบาส ของอยู่ห่างตัวเกิน ๒ ศอกคืบ หรือ ศอก ๑ ในระหว่าง

(๖๕) คำอธิษฐานบริวารต่างๆ

คำอธิษฐานบริวารสิ่งเดียว ในหัตถบาส ว่าดังนี้ :-

สังฆาฎิ (ผ้าทาบ)

“อิมี สงฆาฎิ อธิฐจามิ”

อุตุตราสงค์ (ผ้าห่ม)

“อิมี อุตุตราสงค์ อธิฐจามิ”

อันตราวาสก (ผ้าถุง)

“อิมี อันตราวาสก อธิฐจามิ”

บาตร

“อิมี ปตฺตํ อธิฐจามิ”

ผ้าสีหะ

“อิมี สีหะ อธิฐจามิ”

ผ้าปิดผี

“อิมี กณฺฑุปปญฺจิกขมา อธิฐจามิ”

ผ้าอาบน้ำฝน

“อิมี วสฺสสิกาญฺจิกขมา อธิฐจามิ”

ผ้าปูนอน

“อิมี ปจฺจตุถรณํ อธิฐจามิ”

ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก

“อิมี มุขปฺปญฺจนโฉลํ อธิฐจามิ”

ผ้าเป็นบริวาร

“อิมี ปริกฺขารโฉลํ อธิฐจามิ”

ถ้าจะอธิษฐานผ้าหลายผืนควบกัน ให้ว่าดังนี้:-

ผ้าปูนอน

“อิมานิ ปจฺจตุถรณานิ อธิฐจามิ”

ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก

“อิมานิ มุขปฺปญฺจนโฉลานิ อธิฐจามิ”

ผ้าเป็นบริวาร

“อิมานิ ปริกฺขารโฉลานิ อธิฐจามิ”

(๑) บุปผลิกขาวรรณนา หน้า ๒๒๗, ๔๔๖-๔๖๖

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๖๔-๑๖๕

(๓) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๖๐-๑๖๕

(๔) อุปสมบทวิธี หน้า ๕๑-๕๔

ถ้าของอยู่ห่างตัว ฟังใช้อธิษฐานนอกหัตถบาสนั้นจากตามแบบนั้น แต่เปลี่ยนบทว่า “**อิม**” เป็น “**เอต**” เปลี่ยนบทว่า “**อิมานิ**” เป็น “**เอตานิ**”

เมื่อจะอธิษฐาน ถ้าเป็นบริวารที่กำหนดให้มีแต่สิ่งเดียวของเดิมมีอยู่ จะเปลี่ยนใหม่ ต้องเลิกของเดิมเสียก่อน ยกเลิกบริวารเดิมเรียกว่า **ปัจจุทรรณ** หรือถอนอธิษฐาน มีแบบวางไว้ แสดงผ้าสังฆาฏิ เป็นตัวอย่างว่า

“อิม สงฆาฏิ ปัจจุทรรามิ”

ยกเลิกบริวารอื่น ฟังเปลี่ยนตามชื่อ ถ้าเป็นบริวารที่จะใช้ชุ่มห่ม ฟังย่อมาให้ได้สี่ และทำพินทุกัปปะ ตามแบบอันกล่าวแล้วก่อนจึงอธิษฐาน

(๖๖) **วิกัปป** (๑) (๒) (๓) (๔)

ผ่านอกจากของอธิษฐานมีประมาณเพียงยาว ๘ นิ้ว กว้าง ๔ นิ้ว พอเป็นชิ้นใช้ประกอบเป็นจีวรได้ เรียกว่าติเรกจีวร ภิกษุผู้มีเป็นสิทธิของตนได้เพียง ๑๐ วัน มีเกินกำหนดนั้นไป มีลักษณะปรับอบัติปาจิตตีย์ที่ให้สละของนั้นเสีย ภิกษุปรารถนาจะเอาไว้ใช้ นอกจากการอธิษฐาน ฟังทำให้เป็นของ ๒ เจ้าของในระหว่างตนกับภิกษุอื่น เรียกว่า วิกัปป วิกัปปแก่สามเณรท่านก็อนุญาต แต่ทำกันมาในระหว่างภิกษุด้วยกัน

วิกัปปมี ๒ คือ

๑. วิกัปปต่อหน้า คือ วิกัปปต่อหน้าผู้รับในหัตถบาสน

จีวรผืนเดียว	ว่า	“อิม จีวรํ ตฺยหํ วิกัปปเปมิ”
จีวรหลายผืน	ว่า	“อิมานิ จีวรานิ ตฺยหํ วิกัปปเปมิ”
บาตรใบเดียว	ว่า	“อิม ปตฺตํ ตฺยหํ วิกัปปเปมิ”
บาตรหลายใบ	ว่า	“อิเม ปตฺเต เต ตฺยหํ วิกัปปเปมิ”

๒. วิกัปปลับหลัง คือ วิกัปปให้สหธรรมิกรูปใดรูปหนึ่ง ผู้ไม่ได้อยู่เฉพาะหน้าลั่นวาจาต่อหน้าสหธรรมิกรูปอื่น ในที่นี้จักไม่ขอกกล่าวโดยละเอียด ในทางปฏิบัติที่ทำกันมา ใช้วิกัปปต่อหน้าก็เพียงพอให้สำเร็จประโยชน์ตามต้องการได้แล้ว

วิกัปปต่อหน้า ถ้าของอยู่นอกหัตถบาสนี้ให้ว่า

“เอต ”	แทน	“อิม ”
“เอตานิ”	แทน	“อิมานิ”
“เอเต”	แทน	“อิเม”

จีวรที่วิกัปปไว้ จะบริโภคร้องขอให้ผู้รับถอนก่อน ไม่ทำอย่างนั้นและบริโภค มีลักษณะปรับอบัติปาจิตตีย์

(๑) บุพพสิกขาจารย์ หน้า ๔๕๔-๔๖๖

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๖๖-๑๖๙

(๓) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๖๕-๑๖๗

(๔) อุปสมบทวิธี หน้า ๕๔-๕๖

คำถอนวิกัปต่อหน้า ในหัตถบาธ ว่าดังนี้-

ผู้ถอนแก่กว่า

จิวรผืนเดียว

“อิ มัง จิวร มยหัง สนุดกัม ปริภณช วา วิสชเชหิ วา ยถาปจจยัม วา กโรหิ”

จิวรหลายผืน

“อิ มานิ จิวรานิ มยหัง สนุดกานิ ปริภณช วา วิสชเชหิ วา ยถาปจจยัม วา กโรหิ”

ผู้ถอนอ่อนกว่า

จิวรผืนเดียว

“อิ มัง จิวร มยหัง สนุดกัม ปริภณชถ วา วิสชเชถ วา ยถาปจจยัม วา กโรถ”

จิวรหลายผืน

“อิ มานิ จิวรานิ มยหัง สนุดกานิ ปริภณชถ วา วิสชเชถ วา ยถาปจจยัม วา กโรถ”

ถ้าถอนนอกหัตถบาธ พึงเปลี่ยน

“เอตัง” แทน “อิ มัง”

“เอตานิ” แทน “อิ มานิ”

นอกนั้นคงว่าอย่างเดียวกันกับถอนในหัตถบาธ

บาธที่วิกัปไว้แล้ว ไม่มีกำหนดให้ถอนก่อนจึงบริโภคน พึงใช้เป็นของวิกัปเกิด แต่เมื่อจะอธิษฐานพึงให้ถอนก่อนคำที่จะพึงใช้เปลี่ยนแปลงไปตามชื่อของกิติ ตามจำนวนของกิติ ตามฐานะที่ตั้งอยู่กิติ พึงเทียบเคียงกับคำถอนวิกัปจิวรเถิด

(๖๗) คำเสียดสละไตรจิวรล่วงราตรี ^(๑)

จิวรเป็นนิสสัคคีย์ เพราะอยู่ปราศจากเขตล่วงราตรีนั้น พึงสละแก่สงฆ์ก็ได้ แก่คณะก็ได้ แก่บุคคลก็ได้

คำเสียดสละแก่บุคคล ว่าดังนี้ :-

“อิ หัง เม ภนุเต จิวร รตติวิปฺปวุตถัง อญฺจตฺร ภิกขุสมฺมตฺติยา นิสฺสัคคฺยิ, อิมานัง อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าเสียดสละจิวร ๒ ผืน ว่า “ทุวิจิวรัง”

ถ้าเสียดสละทั้ง ๓ ผืน ว่า “ติจิวรัง”

ถ้าผู้เสียดสละแก่กว่า พึงว่า “อาวุโส” แทน “ภนุเต”

จิวรเป็นนิสสัคคีย์ ยังไม่ได้สละ บริโภคต้องทุกกฎ สละแล้วได้คืนมา ยังปรารถนาอยู่ พึงอธิษฐานเป็นไตรจิวรใหม่

เมื่อสละนั้น พึงตั้งใจสละให้ขาด แล้วจึงแสดงอาบัติภิกษุผู้รับเสียดสละนั้น หากจะถือเอาเสียดทีเดียวเจ้าของเดิมก็ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่จะเรียกคืนได้ แต่เป็นกรรมเนียมอันดีของเธอ เมื่อรับแล้วคืนให้เจ้าของเดิม ไม่ทำอย่างนั้นต้องทุกกฎ

(๑) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๘๔-๘๕

คำคืน ใหว่าดังนี้:-

จิวรผืนเดียว   ว่า   **“อิมี จิวรึ आयसुमโต ทมมิ”**
 จิวรหลายผืน   ว่า   **“อิมานิ จิวรานิ आयसुमโต ทมมิ”**

(๖๘) คำเสี่ยสละอดิเรกจิวรลวง ๑๐ วัน

คำเสี่ยสละแก่บุคคล ของอยู่ในหัตถบาส ว่าดังนี้:-

จิวรผืนเดียว   **“อิหิ เม ฆนเต จิวรึ ทสหาติกุกนตุ นิสุสคคิยิ อิมานหิ आयसुमโต นิสุสชชามิ”**
 จิวรหลายผืน   **“อิมานิ เม ฆนเต จิวรานิ ทสหาติกุกนุตานิ นิสุสคคิยานิ, อิมานานหิ आयसुमโต
 นิสุสชชามิ”**

ถ้าสละของอยู่นอกหัตถบาสว่า

“เอต”	แทน	“อิหิ”
“เอตานหิ”	แทน	“อิมานหิ”
“เอตานิ”	แทน	“อิมานิ”
“เอตานานหิ”	แทน	“อิมานานหิ”

ถ้าผู้เสี่ยสละแก่พรธากว่าผู้รับให้ว่า “อาวุโส” แทน “ฆนเต”

คำคืน ใหว่าดังนี้ :-

จิวรผืนเดียว   ว่า   **“อิมี จิวรึ आयसुमโต ทมมิ”**
 จิวรหลายผืน   ว่า   **“อิมานิ จิวรานิ आयसुमโต ทมมิ”**

ถ้าของอยู่นอกหัตถบาส พึงเปลี่ยนโดยนัยดังกล่าวแล้วนั้น

(๖๙) คำเสี่ยสละอดิเรกบาตรลวง ๑๐ วัน ^(๑)

บาตร เป็นของทรงอนุญาตให้เป็นบริวารของภิกษุเฉพาะใบเดียวเรียกบาตรอธิษฐาน บาตรตั้งแต่ใบที่ ๒ ขึ้นไป เรียกอดิเรกบาตรภิกษุให้ลวง ๑๐ วันไป เป็นนิสัคคิยปาจิตตีย์

คำเสี่ยสละแก่บุคคล ของอยู่ในหัตถบาส ว่าดังนี้ :-

บาตรใบเดียว   **“อัย เม ฆนเต ปตโต ทสหาติกุกนโต
 นิสุสคคิโย, อิมานหิ आयसुमโต นิสุสชชามิ”**

ถ้าผู้เสี่ยสละแก่พรธากว่าผู้รับให้ว่า

“อาวุโส” แทน “ฆนเต”

คำคืน ใหว่า ดังนี้ :-

บาตรใบเดียว   **“อิมี ปตตํ आयसुमโต ทมมิ”**

(๑) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๐๔-๑๐๕

(๗๐) วิธีแสดงอาบัติ

โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้ามเรียกว่าอาบัติโดยต้นเค้าแบ่งเป็น ๒

๑. **อเตกัจฉาบัติ** เป็นอาบัติที่แก้ไขไม่ได้ เรียกโดยชื่อว่าปาราชิก ต้องเข้าแล้ว เป็นชาดจากภิกษุภาพไม่มีสังวาสกับสงฆ์อีก

๒. **สเทกัจฉาบัติ** เป็นอาบัติที่ยังแก้ไขได้ แจกออกไปเป็น ๒

๒.๑ **ครุกาบัติ** เป็นอาบัติหนัก เรียกโดยชื่อว่า **สังฆาทิเสส** มีวิธีปลดเปลื้องสำเร็จด้วยสงฆ์

๒.๒ **ลหุกาบัติ** เป็นอาบัติเบา ต่างโดยชื่อว่า **ถูลัจฉัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนีเยหุกกฏ หุพภาสิต** เบากว่ากันลงมาโดยลำดับ มีวิธีปลดเปลื้องด้วยการแสดง คือเปิดเผย ภิกษุอื่น แม้เพียงรูปเดียวก็ได้

วิธีแสดงอาบัติ ๓ อย่าง คือ

๑. แสดงอาบัติตัวเดียว วัตถุอย่างเดียว
๒. แสดงอาบัติหลายตัว วัตถุเดียวกัน
๓. แสดงอาบัติหลายตัว ต่างวัตถุกัน

ในที่นี้แสดงวิธีแสดงอาบัติหลายตัว ต่างวัตถุกัน

ผู้แสดง $\left\{ \begin{array}{l} \text{แก้กว่า} \\ \text{อ่อนกว่า} \end{array} \right\}$ ว่า “**อหิ** $\left\{ \begin{array}{l} \text{อาวุโส} \\ \text{ภนฺเต}$

สมพหุลา นานาวตถุกาโย.....อาปตติโย อาปนุโน ตา ปฏิตเสมิ”

ที่ลงจุดไว้สำหรับออกชื่ออาบัติ ใช้ชื่ออย่างเดียวกับที่ใช้ในวิธีแสดงที่ ๒ ยกเว้นอาบัติหุพภาสิต ซึ่งต้องเพราะพูดลั่นกันอย่างเดียวไม่มีต่างวัตถุใช้แสดงแบบอาบัติหลายตัว วัตถุเดียวกัน

วิธีแสดงอาบัติทั้ง ๓ วิธี จะต่างกันเฉพาะตอนผู้แสดงว่าออกชื่ออาบัติในประโยคแรกเท่านั้น ประโยคต่อไปว่าเหมือนกันดังนี้:-

ผู้รับ	$\left\{ \begin{array}{l} \text{แก้กว่า} \\ \text{อ่อนกว่า} \end{array} \right\}$	ฟังว่า	“ ปสุสสิ อาวุโส ”
		ฟังว่า	“ ปสุสถ ภนฺเต ”
ผู้แสดง	$\left\{ \begin{array}{l} \text{แก้กว่า} \\ \text{อ่อนกว่า} \end{array} \right\}$	ฟังว่า	“ อาม อาวุโส ปสุสามิ ”
		ฟังว่า	“ อาม ภนฺเต ปสุสามิ ”
ผู้รับ	$\left\{ \begin{array}{l} \text{แก้กว่า} \\ \text{อ่อนกว่า} \end{array} \right\}$	ฟังว่า	“ อายตี อาวุโส สํเวรยยาสิ ”
		ฟังว่า	“ อายตี ภนฺเต สํเวรยยาถ ”
ผู้แสดง	$\left\{ \begin{array}{l} \text{แก้กว่า} \\ \text{อ่อนกว่า} \end{array} \right\}$	ฟังว่า	“ สาธุ สฺมุจฺจ อาวุโส สํวริสฺสามิ ”
		ฟังว่า	“ สาธุ สฺมุจฺจ ภนฺเต สํวริสฺสามิ ”

ที่ลงจุดไว้สำหรับออกชื่ออาบัติดังต่อไปนี้:-

อุลลจยาโย	สำหรับอาบัติ	อุลลัจจัย
นิสฺสคฺคิยาโย ปาจิตฺติยาโย	” ”	ปาจิตฺตีย์ที่ให้สละของ
ปาจิตฺติยาโย	” ”	ปาจิตฺตีย์ล้วน
ทุกฺกฏาโย	” ”	ทุกฺกฏ
ทุพฺภาสิตาโย	” ”	ทุพฺภาสิต

อาบัติวัตถุเดียวกัน ภิกษุต้องเหมือนกัน เช่น มือติเรกจีวรล่วง ๑๐ วันด้วยกัน เรียกว่า สภาคาบัติ แปลว่า อาบัติมีส่วนเสมอกันห้ามไม่ให้แสดง ห้ามไม่ให้รับต่อกัน ถ้าขึ้นทำท่านปรับทุกฺกฏ ทั้งผู้แสดงและผู้รับ แต่ท่านยอมว่าอาบัตินั้นเป็นอันแสดงแล้ว

อนึ่ง การแสดงอาบัติ ท่านให้แสดงโดยควรแก่ชื่อแก่วัตถุแก่จำนวน แสดงผิดชื่อใช้ไม่ได้ แสดงผิดวัตถุและผิดจำนวน ข้างมากแสดงเป็นน้อยใช้ไม่ได้ ข้างน้อยพลังเป็นมาก เช่น อาบัติตัวเดียวแสดงว่าเป็น “สมฺพหุลา” หรือวัตถุเดียว แสดง “นानาวตฺตูกาโย” เช่นนี้ใช้ได้

อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ ๖ อย่างคือ

๑. ต้องด้วยไม่ละอาย
๒. ต้องด้วยไม่รู้สิ่งนี้เป็นอาบัติ
๓. ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำ
๔. ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร
๕. ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร
๖. ต้องด้วยลืมนสติ

(๗๑) นิสสัย ^{(๑) (๒) (๓)}

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ จัดเป็นนวกะผู้ใหม่ ต้องถือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นอุปัชฌายะ และอาศัยภิกษุรูปนั้นอยู่รับโอวาทอนุศาสน์ของภิกษุนั้น ในครั้งแรกที่ทรงอนุญาตอุปัชฌายะ ภิกษุผู้อุปสมบทอยู่แล้ว แต่หย่อน ๕ พรรษา ก็จำถืออุปัชฌายะ

คำขอนิสสัยอุปัชฌายะ ว่าดังนี้ :-

“อุปชฌาโย เม ภนฺเต โหหิ” ๓ หน

เมื่อภิกษุผู้ที่นวกะนั้นขออาศัยรับว่า “สาธุ”, “ลหุ” “โอปายิก” “ปฐวีรูป”, “ปาสาทิเกน สมฺปาเทหิ” บทใดบทหนึ่ง ๓ ครั้ง เว้นระยะให้ภิกษุผู้ขอนิสสัยตอบรับว่า “สาธุ ภนฺเต” ทุกบทไปเป็นอันถืออุปัชฌายะแล้ว ภิกษุผู้รับให้ฟังฟัง ได้ชื่อว่า “อุปัชฌายะ” ภิกษุผู้ฟังฟัง ได้ชื่อว่า “สัทธวิหาริก” กิริยาที่ฟังฟังเรียกว่า “นิสสัย”

(๑) บุปผลิกขารรณนา หน้า ๓๙๓-๔๐๑

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๔๒-๕๑

(๓) อุสมบทวิธิ หน้า ๑๐

แต่นั้นผู้ขอโทษ ฟังกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านสืบไปว่า

“อชุตคุเคทานิ เถโร มยหิ ภาโร, อหุมปิ เถรสสุ ภาโร” ๓ ทน

ภิกษุผู้ไม่ได้อยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ ต้องถือภิกษุอื่นเป็นอาจารย์และอาศัยท่านแทนอุปัชฌายะ

วิธีถืออาจารย์ก็เหมือนกับวิธีถืออุปัชฌายะ ต่างแต่คำขอว่า

“อาจารย์ เม ภนฺเต โหติ, อายุสมฺโต นิสฺสาย วจฺจามิ” ๓ ทน

ภิกษุผู้รับให้ฟังได้ชื่อว่า “อาจารย์” ภิกษุผู้อิงอาศัยได้ชื่อว่า “อันเตวาลิก”

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ เป็นนวกะอยู่ แม้เป็นผู้มีความรู้ทรงธรรมทรงวินัย จะไม่ถือโทษอยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ หรือของอาจารย์ไม่ชอบ ทรงห้ามไว้ ภิกษุเดินทาง ภิกษุผู้ใช้ ภิกษุผู้เข้าไปเพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราวในที่ใด หากท่านผู้ให้โทษไม่ได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่ในที่อื่นไม่ได้ จะอยู่ในที่นั้นด้วยผูกใจว่าเมื่อใดมีท่านผู้ให้โทษได้มาอยู่ จักถือโทษในท่านนั้นก็ใช้ได้

ภิกษุผู้มีความรู้ได้ ๕ แล้ว แต่ยังมีหย่อน ๑๐ มีองค์สมบัติพอรักษาตนผู้อยู่ตามลำพังได้ทรงพระอนุญาตให้พ้นจากโทษอยู่ตามลำพังได้ เรียกว่า **นิสสัยมุตตกะ** ฝ่ายภิกษุผู้มีความรู้ไม่พอจะรักษาตนแม้พ้น ๕ พรรษาแล้ว ก็ต้องถือโทษ

(๗๒) จำพรรษา

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เมื่อถึงฤดูฝน หยุดอยู่ที่เดียวไม่เที่ยวไปไหน ๓ เดือนต้นฤดู เรียกว่า จำพรรษา ถึงวันเข้าพรรษาฟังเข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาพร้อมด้วยสงฆ์ในอุโบสถ หรือในวิหาร

คำอธิษฐานพร้อมกัน ว่าดังนี้

“อิมสฺมี อาวาเส, อิมํ เตมาสํ, วสฺสํ อุเปมิ”

คำอธิษฐานทีละรูป ว่าดังนี้

“อิมสฺมี อาวาเส, อิมํ เตมาสํ, วสฺสํ อุเปมิ”

เมื่ออธิษฐานฟังผูกใจว่า จักอยู่ค้างคืนในเขตอาวาสตลอด ๓ เดือน ถ้าภิกษุทำกุฎีอยู่จำพรรษาในป่า เฉพาะรูปควรกำหนดเขตเฉพาะกุฎีกับบริเวณ แล้วกล่าวคำอธิษฐานพรรษาว่า

“อิมสฺมี อาวาเส, อิมํ เตมาสํ, วสฺสํ อุเปมิ”

ถึงวันเข้าพรรษา ไม่เข้าพรรษา เที่ยวเร่ร่อนไปเสียไม่สมควร เข้าพรรษาแล้ว ต้องอยู่แรมคืนตลอด ๓ เดือน ถ้ามีเหตุจำเป็นทรงอนุญาตให้ไปได้ แต่ให้กลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่าไปด้วยสัตตทากรณียะ เช่นนี้ พรรษาไม่ขาด ถ้าไปเสียด้วยไม่คิดกลับ หรือคิดจะกลับ แต่เกิน ๗ วันไป พรรษาขาด ไม่เข้าพรรษา หรือขาดพรรษา เพราะมีเหตุไม่จำเป็น เป็นละเมิดธรรมเนียม ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

(๗๓) คำสัตตทาหะ

สัตตทากรณีเย กิจจํ เม อตุถิ, ตสฺมา มया คนฺตพฺพํ, อิมสฺมี สตฺตทาพฺพภนฺตเร นิวตฺติสฺสามิ.

แปลว่า กิจที่ต้องทำสัตตทาหะของผมมีอยู่ เพราะฉะนั้นผมจำต้องไป ผมจักกลับมาภายใน ๗ วัน

(๗๔) คำขอขมารวม

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ทิวาระระตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ชะมะตุ โน ภาณเต

อาจระเีย ปะมาเทนะ ทิวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ชะมะตุ โน ภาณเต

มาตาปิตะเร ปะมาเทนะ ทิวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ชะมะตุ โน ภาณเต

กรรมชั่วอันใดที่เป็นบาปอกุศล อันข้าพเจ้าได้ประมาทพลาดพลั้ง ล่วงเกินในขณะพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในครูบาอาจารย์ ตลอดทั้งบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย สามีกรรยาของข้าพเจ้า ด้วยกาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จำได้หรือจำไม่ได้ก็ดี ทั้งที่มีเจตนาหรือหาเจตนาไม่ได้ ขอให้ท่านผู้มี พระคุณทั้งหลายเหล่านั้นจงลูแก่โทษ โปรดอโหสิกรรมให้ข้าพเจ้า เพื่อไม่ให้เป็นบาป เป็นเวร เป็นกรรม ต่อไปอีก ขอความสุข ความเจริญ ความปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เสนียดจัญไร อันตรายใดๆ อย่าได้มา พ้องพาน ความมีโชคมีชัยจงเกิดจงมีแก่ข้าพเจ้าตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปตลอดกาลนานเทอญฯ สาธุ

เมื่อจะขอขมาโทษจากผู้ใด ให้กราบ ๓ ครั้งก่อน แล้วว่านโม ๓ จบ ต่อไปกล่าวคำขอขมา ๓ /จบ แล้วหมอบลงว่า “ชะมามะ ภาณเต” ตามระยะคำบาลีท่านอโหสิว่า “อะหัง ชะมามิ ตุมฺเหหิปี เม ชะमितฺตัพพัง”

(๗๕) ขอขมา ^(๑)

ในพระพุทธศาสนา มีนิยามว่า ผู้ใดทำล่วงเกินผู้อื่น ผู้นั้นไม่ควรทำเลยตามเลย รู้สึกตัวแล้วพึงขอโทษ เรียกว่า ขอขมา แปลว่า ขอให้อดโทษ และผู้ใดถูกล่วงเกิน และได้รับขอขมา ผู้นั้นไม่ควรถือโกรธไม่รู้หาย พึงรับขมาอมอดโทษให้ การขอขมาจึงเป็นธรรมเนียมทำกันสืบมาในวันเข้าพรรษา และในวันต่อจากนั้น ตามกาล อยู่ในวัดเดียวกันหรือในต่างวัด เป็นกิจอันผู้น้อยทำแก่ผู้ใหญ่ แม้ไม่เคยได้ล่วงเกินกันก็ยังทำอยู่

คำขอขมา ว่าดังนี้:-

ผู้ขอขมารูปเดียวว่า

“เถเร ปมาเทน, ทวารตตเยน กตฺ,
สพฺพํ อปรารฺท ชมถ เม ภาณเต”

ผู้รับขมาว่า

“อหํ ชมามิ, ตยาปี เม ชमितตพฺพํ”

ผู้ขอขมารูปเดียวรับว่า

“ชมามิ ภาณเต”

ผู้ขอขมาหลายรูปว่า

“เถเร ปมาเทน, ทวารตตเยน กตฺ,
สพฺพํ อปรารฺท ชมตุ โน ภาณเต”

ผู้รับขมาว่า

“อหํ ชมามิ, ตุมฺเหหิปี เม ชमितตพฺพํ”

ผู้ขอขมาหลายรูปรับว่า

“ชมามิ ภาณเต”

ถ้าผู้รับขมา เป็นพระมหาเถระผู้มีอาวุโสมาก พึงใช้คำว่า “มหาเถเร” รองจากนั้นลงมาว่า “เถเร” รองลงมาอีกว่า “อาจระเีย” ต่ำกว่านั้นกว่า “อายุสมฺนฺเต” พึงเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคล ผู้รับขมา

เป็นธรรมเนียมที่ผู้รับขมาต้องกล่าวคำให้พร ฉะนั้นเมื่อขอขมาแล้ว ผู้ขอขมาพึงหมอบบอ รับพรจากท่าน เมื่อท่านให้พรจบ รับว่า “สาธุ ภาณเต”

(๑) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐๒-๑๐๓

(๗๖) คำให้พรเมื่อมีผู้ขอขมา

“เอว โหตุ เอว โหตุ, โย จ ปุพฺเพ ปมชฺชิตฺวา ปจฺจมา โส นปฺปมชฺจติ, โสมี โลกั ปภาเสติ อภา มุตฺโต ว จนฺทึมา, ยสฺส ปาปํ กตํ กมฺมํ กุสเลน ปหิยฺยติ, โสมี โลกั ปภาเสติ อภา มุตฺโต ว จนฺทึมา, อภิวาทนสีลิสฺส นิจฺจํ วุฑฺฒาปายิน, จตฺตาริ ธมฺมา วุฑฺฒนฺติ อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ”

(๗๗) อุโบสถ ^(๑) ^(๒)

อุโบสถ ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

๑. **สังฆอุโบสถ** คือมีภิกษุประชุมกันตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป มีพระพุทธานุญาตให้สวดปาติโมกข์ ภิกษุผู้จะเข้าฟังปาติโมกข์ต้องชำระตนให้บริสุทธิ์จากอาบัติที่เป็นโทษนาคามินี คือแก้ได้ด้วย การแสดง ส่วนอาบัติที่เป็น ฐฎฐานคามินี จะพ้นได้ด้วยอยู่กรรม คือ สังฆาทิเสส ท่านให้ บอกไว้แก่ภิกษุแม้รูปหนึ่งว่า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส มีวัตตอย่างนั้นๆ แล้วฟังปาติโมกข์ได้

กำลังสวดปาติโมกข์ค้างอยู่ มีภิกษุพวกอื่นมาถึงเข้า ถ้ามากกว่าภิกษุผู้ชุมนุมอยู่ ท่านให้สวด ตั้งต้นใหม่ ถ้าเท่ากันหรือน้อยกว่าให้เธอผู้มาใหม่ฟังส่วนยังเหลือต่อไป ถ้าสวดจบแล้วจึงมีภิกษุ อื่นมาแม้มากกว่า ไม่ต้องกลับสวดอีก เธอผู้มาใหม่ฟังบอกปารีสุทธิในสำนักผู้สวดผู้ฟังปาติโมกข์แล้ว

คำแสดงปารีสุทธิเป็นการสงฆ์ ว่าดังนี้ :-

“ปารีสุโร อหิ อนฺเต, ปريسฺสุโรติ มํ สงฺโฆ ธาเรตุ”

ถ้าผู้แสดงมีพรรษาแก่กว่าภิกษุทั้งหมด ให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภนฺเต”

(๗๘) การขอโอกาสสวดปาฏิโมกข์และตั้งญัตติปวารณา

ก่อนจะขึ้นอาสนะเพื่อสวดปาฏิโมกข์หรือตั้งญัตติปวารณา ผู้สวดต้องนั่งกระโห่ประนมมือ ต่อหน้าคณะสงฆ์ กล่าวว่า

“โอกาสํ เม ภนฺเต เถโร เทตุ, ปาฏิโมกฺขํ อุทฺเทสิตุ.”

(ปาฏิโมกข์)

หรือ “โอกาสํ เม ภนฺเต เถโร เทตุ, วินยกถํ กเถตุ.”

(ปาฏิโมกข์)

“โอกาสํ เม ภนฺเต เถโร เทตุ, ปวารณาตฺตํ จเปตุ.”

(ปวารณา)

ถ้าในคณะสงฆ์นั้นไม่มีภิกษุเกิน ๑๐ พรรษา อาจจะเปลี่ยน “เถโร” เป็น “สงฺโฆ” ก็ได้ และเมื่อ สวดบุพพกิจจบต้องให้ ผู้อาวุโส ในที่นั้นกล่าวคำอชฌเมสนาเสียก่อนจึงจะเริ่มสวดได้ ถ้าสวดโดยไม่มี ผู้กล่าวเชิญผู้สวดจะต้องอาบัติทุกกฏ

(๑) บุพพลิกขาวรรณนา หน้า ๔๙๑-๕๐๑

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๙๐-๑๐๗

(๗๙) **วิธีสวดปาติโมกข์ย่อ** ^{(๑) (๒)}

สวดนิทานอุทเทสตั้งแต่ “สุณตฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ ไปจนถึง ฌาสฺ โหติ แล้วสวด

อุทฺทิงฺกุจฺ โข อายสฺมนฺโต นิทานํ

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ : กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?

ทฺุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ : กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?

ตตฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ ช กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?

ปริสฺสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต : ตสฺมา ตฺถุหิ, เอวเมตํ ธารยามิ.

จบนิทานอุทเทสดังนี้แล้ว อุทเทสนอกนั้นประกาศเอาด้วยสุตะว่า

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ จตฺตารโ ปาราชิกา ฐมฺมา,

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ เตรส สงฺฆาทีเสสา ฐมฺมา,

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ เทว อนฺนิยตา ฐมฺมา,

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ ตีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ฐมฺมา,

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ เทวณฺวติ ปาจิตฺติยา ฐมฺมา,

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ จตฺตารโ ปาฐิเทสเนีย ฐมฺมา

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ เสชีย ฐมฺมา,

สุตา โข อายสฺมนฺเตหิ สตฺตาทิกรณสมฺถา ฐมฺมา,

เอตฺตํ ตสฺส ภควโต สุตฺตาคตํ สุตฺตปริยาปนฺนํ อนุวฑฺฒมาสํ อุทฺเทสํ อากจฺจติ, ตตฺถ สพฺเพเหว สมฺคฺเคหิ สมฺโมทมาเนหิ อวิวทมาเนหิ ลิกฺขิตพฺพุนฺติ.

อนึ่ง ไม่มีอันตราย ถ้าสวดปาติโมกข์โดยย่อ ท่านปรับอาบัติทุกกฏ อุทเทสใด สวดค้างอยู่ อันตรายมีมา แม้อุทเทสนั้นฟังประกาศด้วยสุตะ แต่นิทานอุทเทสสวดยังไม่จบ อย่าฟังประกาศด้วยสุตะ ฟังสวดเสียให้จบอุทเทส นอกนั้นฟังประกาศเอาด้วยสุตะ เมื่อไม่มีอันตราย ฟังสวดโดยพิสดารจนจบ

๒. คณะอุโบสถ คือ มีภิกษุเพียง ๓ รูป ๒ รูป ท่านห้ามไม่ให้สวดปาติโมกข์ ให้บอกความบริสุทธิ์ของตนแก่กันและกัน ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๓ รูป ให้รูปหนึ่งสวดประกาศด้วยญัตติว่า

“สุณนฺตุ เม ภนฺเต อายสฺมนฺตา อชฺชุปฺโปสโธ ปณฺณรโส, ยหાયสฺมนฺตานํ ปตฺตกฺกลํ, มยํ อญฺญมณฺณํ ปาริสฺสุทฺธิอุปฺโปสถํ กเรยฺยาม.”

ถ้าท่านผู้สวดแก่กว่าเพื่อน ฟังกล่าวว่า “อาวุโส” แทน “ภนฺเต” ถ้าเป็นวัน ๑๔ ค่ำ ฟังกล่าวว่า “จาดุทฺทโส” แทน “ปณฺณรโส” ในลำดับนั้น ภิกษุผู้เฒ่า ฟังบอกความบริสุทธิ์ของตนว่า

“ปริสฺสุทฺโธ อหํ อาวุโส, ปริสฺสุทฺโธติ มํ ธารเอ” ๓ หน

ภิกษุนอกนี้ ก็ฟังทำอย่างนั้นตามลำดับพรรษา ฟังบอกว่า

“ปริสฺสุทฺโธ อหํ ภนฺเต, ปริสฺสุทฺโธติ มํ ธารเอ” ๓ หน

(๑) บุญพลิกขาวรรณนา หน้า ๔๙๗-๔๙๘

(๒) วินัยมูข เล่ม ๒ หน้า ๑๐๒-๑๐๔

ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ เป็นแต่บอกปารีสุทธิแก่กัน

ผู้แก่ บอกว่า **“ปารีสุทธิ อหิ อาวุโส, ปารีสุทธิติ มํ ธาเรหิ”** ๓ หน

ผู้อ่อน บอกว่า **“ปารีสุทธิ อหิ ภานเต, ปารีสุทธิติ มํ ธาเรห”** ๓ หน

๓. ปุคคอุโบสถ คือ ภิกษุอยู่รูปเดียว ถึงวันอุโบสถ ท่านให้รอภิกษุอื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้วให้อธิษฐานว่า **“อชช เม อุโปสโถ”**

(๘๐) ปวารณา ^{(๑) (๒) (๓)}

ในวันเพ็ญแห่งเดือนกัตติกาต้น ที่เต็ม ๓ เดือน แต่วันจำพรรษามีพระพุทธานุญาตให้ภิกษุอยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสทำปวารณาแทนอุโบสถ ปวารณาด้วยที่ ๓ สถานที่ คือ ด้วยได้เห็น ด้วยได้ยิน ด้วยรังเกียจ ปวารณานั้นจักเป็นความอนุโลมแก่กันและกัน และจักเป็นความยังกันและกันให้ออกจากอาบัติ และจักเป็นความทำวินัยในเมืองหน้าแก่กันและกันแห่งท่านทั้งหลาย

ปวารณา ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

๑. สังฆปวารณา คือปวารณาเป็นการสงฆ์จำนวนภิกษุผู้ประชุมต้องมี ๕ รูปเป็นอย่างน้อย มีจำนวนมากกว่าอุโบสถ ๑ รูป เข้าใจว่า เมื่อเป็นผู้ปวารณา ๑ รูป อีก ๔ รูป จะได้ครบองค์เป็นสงฆ์ ทำปวารณาเป็นการสงฆ์ โดยปกติให้ปวารณารูปละ ๓ หน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องจะปวารณารูปละ ๒ หน หรือ ๑ หนก็ได้ หรือพรรษาเท่ากัน ให้ว่าพร้อมๆ กันก็ได้ จะปวารณาอย่างไร พึงประกาศแก่สงฆ์ให้รู้ด้วยญัตติก่อน

วิธีตั้งญัตตินั้นพึงรู้ดังนี้:-

๑. ถ้าจะปวารณา ๓ หน พึงตั้งญัตติว่า **“สุณาทู เม ภานเต สงฺโฆ, อชช ปวารณา ปณฺณรสี, ยหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ เตววจิกํ ปวาเรยฺย”**

๒. ถ้าจะปวารณา ๒ หน พึงตั้งญัตติว่า **“สุณาทู เม ภานเต สงฺโฆ, อชช ปวารณา ปณฺณรสี, ยหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ เทววจิกํ ปวาเรยฺย”**

๓. ถ้าจะปวารณาหนึ่งเดียว พึงตั้งญัตติว่า **“สุณาทู เม ภานเต สงฺโฆ, อชช ปวารณา ปณฺณรสี, ยหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ เอกววจิกํ ปวาเรยฺย”**

๔. ถ้าจะจัดภิกษุมีพรรษาเท่ากัน ให้ปวารณาพร้อมกัน พึงตั้งญัตติว่า **“สุณาทู เม ภานเต สงฺโฆ, อชช ปวารณา ปณฺณรสี, ยหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ สมานวสฺสิกํ ปวาเรยฺย”** จะปวารณาพร้อมกัน ๓ หน ๒ หน หรือหนึ่งเดียวได้ทั้งนั้น

๕. ถ้าจะไม่ระบุประการ พึงตั้งญัตติครอบทั่วไปว่า **“สุณาทู เม ภานเต สงฺโฆ, อชช ปวารณา ปณฺณรสี, ยหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ, สงฺโฆ ปวาเรยฺย”** จะปวารณาที่หนก็ได้ แต่ท่านห้ามไม่ให้ผู้มีพรรษาเท่ากัน ปวารณาพร้อมกัน

อนึ่ง ถ้าผู้ตั้งญัตติ มีพรรษามากกว่าเพื่อน พึงว่า **“อาวุโส”** แทน **“ภานเต”** และถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ พึงว่า **“จาทุททสี”** แทน **“ปณฺณรสี”**

(๑) บุญพหลิกขาวรรณนา หน้า ๕๐๘-๕๑๕

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๐๗-๑๑๓

(๓) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐๓-๑๐๕

ครั้งตั้งญัตติแล้ว ภิกษุผู้เถระ ฟังนั้นคุกเข้าประนมมือกล่าวปวารณาต่อสงฆ์ว่า

“สงฆ์ อาวุโส ปวาเรมิ ทิฏฐาเจน วา สุเตน วา ปริสงกาย วา, วทนต์ มํ आयस्मन्โต อนุกมปิ
อุปาหยา, ปาสสนโต ปฏิกุกริสสามิ,

หุตติมปิ อาวุโส สงฆ์ ปวาเรมิ... ฯลฯ ... ปฏิกุกริสสามิ,

ตติยมปิ อาวุโส สงฆ์ ปวาเรมิ... ฯลฯ ... ปฏิกุกริสสามิ.

ภิกษุ นอกนี้ ถึงปวารณาตามลำดับพระราชาทีละรูป เว้นไว้ตั้งแต่ญัตติให้ผู้มีพระราชาเท่ากัน ปวารณา
พร้อมกัน โดยนัยนั้นเปลี่ยนใช้คำว่า “สงฆมฺภานเต” แทน “สงฆ์ อาวุโส” และ

“ภานเต” แทน “อาวุโส”

๒. **คณะปวารณา** คือ ปวารณาเป็นการคณะจำนวนภิกษุผู้ประจุมมี ๔ รูป หรือ ๓ รูป หรือ
๒ รูป อย่างไม่ใดอย่างหนึ่ง

ถ้ามีภิกษุ ๔ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยญัตติว่า

“สุนนตุ เม आयस्मन्โต, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี, ยทายสฺมฺนฺตานํ ปตฺตกฺกฺลํ, มยํ อญฺญมญฺญํ
ปวาเรยยาม” ถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ ฟังว่า “จาทุทุทสี” แทน “ปณฺณรสี”

ถ้ามีภิกษุ ๓ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยญัตติว่า

“สุนนตุ เม आयस्มฺนฺตา, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี, ยทายสฺมฺนฺตานํ ปตฺตกฺกฺลํ, มยํ อญฺญมญฺญํ
ปวาเรยยาม”

ครั้งตั้งญัตติแล้ว ฟังกล่าวปวารณาต่อกันและกันตามลำดับพระราชา ดังนี้

“อหํ อาวุโส आयस्มฺนฺเต ปวารามิ ทิฏฐาเจน วา สุเตน วา ปริสงกาย วา, วทนต์ มํ आयस्มฺนฺโต
อนุกมปิ อุปาหยา, ปาสสนโต ปฏิกุกริสสามิ,

หุตติมปิ อาวุโส आयस्มฺนฺเต ปวาเรมิ...ฯ ... ปฏิกุกริสสามิ,

ตติยมปิ อาวุโส आयस्มฺนฺเต ปวาเรมิ... ฯลฯ ... ปฏิกุกริสสามิ.

ถ้ารูปอ่อนกว่าฟังว่า “ภานเต” แทน “อาวุโส”

ถ้ามีภิกษุ ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ ให้กล่าวปวารณาต่อกันเลยดังนี้

“อหํ อาวุโส आयस्มฺนฺตํ ปวาเรมิ ทิฏฐาเจน วา สุเตน วา ปริสงกาย วา, วทนต์ มํ आयสฺมา
อนุกมปิ อุปาหยา, ปาสสนโต ปฏิกุกริสสามิ,

หุตติมปิ อาวุโส आयस्มฺนฺตํ ปวาเรมิ...ฯฯ ...ปฏิกุกริสสามิ,

ตติยมปิ อาวุโส आयस्มฺนฺตํ ปวาเรมิ... ฯลฯฯ ...ปฏิกุกริสสามิ.

ถ้ารูปอ่อนกว่าฟังว่า “ภานเต” แทน “อาวุโส”

๓. **บุคคลปวารณา** คือ อธิษฐานเป็นการบุคคล ภิกษุผู้อยู่จำพรรษารูปเดียว ครั้งถึงวัน
ปวารณา ท่านให้รอภิกษุอื่น จนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้ว ให้อธิษฐานว่า “อชฺช เม ปวารณา”

(๘๑) อธิกมาส อธิกวาร และปักขคณนาวิธี

๑. ปฏิทินทางจันทรคติ กำหนดเวลาที่ดวงจันทร์หมุนรอบโลกเป็น ๑ เดือน ใช้เวลา ๒๙.๕๓๐๕๙๓ วัน รวม ๑๒ เดือนเป็น ๑ ปี (๒๙.๕๓๐๕๙๓ x ๑๒ = ๓๕๔.๓๖๗๑๒๒ วัน)

๒. ปฏิทินทางสุริยคติ กำหนดเวลาที่โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์เป็น ๑ ปี ใช้เวลา ๓๖๕.๒๕๕๖๘๘๐ วัน

๓. ถ้าใช้เฉพาะทางจันทรคติ ฤดูต่างๆ อาจจะไป เช่น ฤดูจำพรรษาซึ่งเป็นหน้าฝน อาจจะไปตกในหน้าหนาว หรือหน้าร้อนเพราะฤดูต่างๆ ขึ้นกับตำแหน่งของโลกรอบดวงอาทิตย์

๔. ถ้าใช้เฉพาะทางสุริยคติ จะทำให้การกำหนดวันในแต่ละเดือนทำได้ลำบาก เพราะไม่สามารถเห็นข้อแตกต่างของดวงอาทิตย์ในแต่ละวันได้ แต่สามารถเห็นข้อแตกต่างของดวงจันทร์ในแต่ละวันได้โดยง่าย

๕. ปีสุริยคดียาวกว่าปีจันทรคติ ๓๖๕.๒๕๕๖๘๘๐ - ๓๕๔.๓๖๗๑๒๒ = ๑๐.๘๙๑๕๕๕๘ วัน ๓ ปี จะคลาดกัน ๓๒ วันเศษจึงเกิดการทดอธิกมาส คือ เพิ่มเดือนทางจันทรคติขึ้นอีก ๑ เดือน ทำให้ปีนั้นเดือนทางจันทรคติมี ๑๓ เดือน ส่วนเศษอีก ๒ วันกว่าก็นำไปผนวกในปีต่อไป

๖. ปฏิทินราชการไทยโดยปกติให้ปีทางจันทรคติมี ๑๒ เดือนเดือนคู่จะมี ๓๐ วัน (ข้างขึ้น ๑๕ วันกับข้างแรม ๑๕ วัน) เดือนคี่มี ๒๙ วัน (ข้างขึ้น ๑๕ วันกับข้างแรม ๑๔ วัน) เรียกว่า 'ปกติวาร' เฉลี่ยแล้ว ๑ เดือนมี ๒๙.๕ วัน ดังนั้นใน ๑ เดือนกาลแห่งดวงจันทร์จะมากกว่าในปฏิทินอยู่ ๒๙.๕๓๐๕๙๓๕ - ๒๙.๕ = ๐.๐๓๐๕๙๓๕ วัน เวลา นี้สะสมไปเรื่อยๆ จนครบ ๑ วัน จึงเกิดทดอธิกวารคือในเดือน ๗ ซึ่งเป็นเดือนคี่จะมี ๓๐ วัน (มีแรม ๑๕ ค่ำ) แต่จะมีการทดอธิกวารในปีใดยังไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน เมื่อเห็นว่าจันทร์ดับจันทร์เพ็ญบนท้องฟ้าต่างจากปฏิทินจึงค่อยคิดทดก็มี

๗. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงคิดปักขคณนาวิธีขึ้นเพื่อให้การนับวันขึ้นแรมในปฏิทิน ปักขคณนางตรงกับการจันทรดับจันทร์เพ็ญบนท้องฟ้าโดยไม่ต้องมีการเพิ่มอธิกวารอีก และให้ตรงกับวันที่พระพุทธรูปทรงกำหนดให้ทำวัตรนัยกรรมอย่างแท้จริง

๘. ครั้งพุทธกาลใช้จันทรคติอิงสุริยคติ เช่น การกำหนดวันเข้าพรรษาในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ แต่ถ้าปีใดมีอธิกมาสให้เลื่อนเป็นวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ หลัง

๙. **ปักข์** แปลว่า ปักหรือฝักฝาย เดือนหนึ่งมี ๓๐ วัน ปักข์ของเดือนก็คือปักข์หนึ่งเดือนเท่ากับ ๑๕ วัน

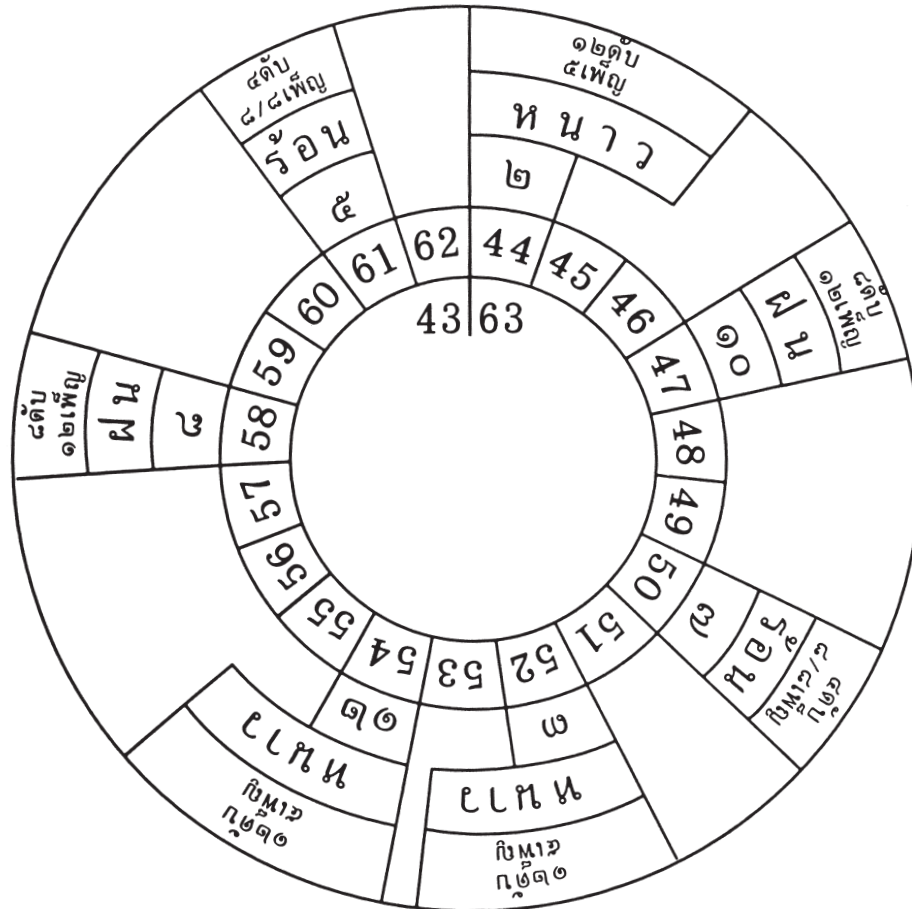
ปักข์ถ้วน คือ ปักข์นี้ห่างจากปักข์ที่แล้วถ้วน ๑๕ วันพอดี

ปักข์ขาด คือ ปักข์นี้ห่างจากปักข์ที่แล้ว ๑๔ วัน ขาดปักข์อยู่หนึ่งวัน

๑๐. **ปกติสุรทิน** คือ ตามปฏิทินสุริยคติ ปีนั้นเดือนกุมภาพันธ์มี ๒๘ วัน ตามปกติ

อธิกสุรทิน คือ ตามปฏิทินสุริยคติ ปีนั้นเดือนกุมภาพันธ์มี ๒๙ วัน

(๘๒) วัฏจักรแห่งอักษรมาศ

อธิบายแผนภาพ

๑. ตัวเลขฝรั่งวงในสุดบอก พ.ศ. 25.. (2544-2563 เท่ากับครบ ๑ รอบทุก ๑๙ ปี)
๒. ตัวเลขไทยวงถัดออกมาบอกเดือนไทย (เดือนทางจันทรคติ) ที่อักษรมาศจะมาในปีนั้น ๆ (มีเดือน ๑๐, ๗, ๓, ๑๒, ๘, ๕, ๒)
๓. คำว่า “ร้อน, ฝน, หนาว” ในวงถัดออกมาอีก คือฤดูที่อักษรมาศตกในปีนั้นๆ
๔. วงนอกสุดบอกระยะเวลาที่จะลงอุโบสถสวดปาฏิโมกข์ในฤดูนั้นๆ ตั้งแต่อุโบสถแรกถึงอุโบสถสุดท้ายรวม ๑๐ อุโบสถ เช่น ๔ ดับ ๘/๘ เพ็ญ หมายถึง ลงอุโบสถแรกวันแรม ๑๕ ค่ำ (วันดับ) เดือน ๔ และลงอุโบสถสุดท้ายวันขึ้น ๑๕ ค่ำ (วันเพ็ญ) เดือน ๘ หลัง

วิธีใช้

๑. ถ้าต้องการตรวจดูอักษรมาศในอนาคต ก็ให้นับ พ.ศ. เพิ่มขึ้นตามทิศตามเข็มนาฬิกา ถ้าต้องการตรวจดูอักษรมาศในอดีต ก็ให้นับ พ.ศ. ลดลงตามทิศทวนเข็มนาฬิกา
๒. ถ้าปีใดอักษรมาศในฤดูหนาว ๒, ๓, หรือ ๑๒ จะไปมีเดือน ๘ สองหนในปีถัดไปเช่น ใน พ.ศ. 2544 ถ้าดูตามแผนภาพอักษรมาศจะมาในเดือน ๒ ดังนั้นจะไปมีเดือน ๘ สองหนในปีถัดไปคือ พ.ศ. 2545 คือจะเริ่มสวด “อักษรมาศเสนา...” ในอุโบสถแรกของฤดูหนาว (วันดับ เดือน ๑๒ ปลายปี 2544) จนถึงอุโบสถสุดท้ายของฤดูหนาว (วันเพ็ญเดือน ๕ ต้นปี 2545) รวมเป็น ๑๐ อุโบสถ

(๘๓) การแบ่งฤดูและการบอกฤดู

ในรอบ ๑ ปีพระพุทธรักษาแบ่งเป็น ๓ ฤดู แต่ละฤดูโดยปกติจะนาน ๔ เดือน

ปีปกติ คือ ปีที่ไม่มีอธิกมาส

ฤดูฝน	จะเริ่มตั้งแต่เข้าพรรษาแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ หมดหน้ากฐิน	(สวดข้อ ข.)
ฤดูหนาว	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔	(สวดข้อ ก.)
ฤดูร้อน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๔ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘	(สวดข้อ ก.)

ปีที่อธิกมาสมาในฤดูฝน คือ อธิกมาสตกเดือน ๘ หรือเดือน ๑๐

ฤดูฝน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ แรก ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (รวม ๕ เดือน)	(สวดข้อ ง.)
ฤดูหนาว	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔ (เหมือนปีปกติ)	(สวดข้อ ก.)
ฤดูร้อน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๔ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ (เหมือนปีปกติ)	(สวดข้อ ก.)

ปีที่อธิกมาสมาในฤดูหนาว คือ อธิกมาสตกเดือน ๒ เดือน ๓ หรือ เดือน ๑๒

ฤดูหนาว	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ (รวม ๕ เดือน)	(สวดข้อ ค.)
ฤดูร้อน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๕ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ หลัง	(สวดข้อ ก.)
ฤดูฝน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ หลัง ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒	(สวดข้อ ข.)

ปีที่อธิกมาสมาในฤดูร้อน คือ อธิกมาสตกเดือน ๕ หรือเดือน ๗

ฤดูร้อน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๔ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ หลัง (รวม ๕ เดือน)	(สวดข้อ ค.)
ฤดูฝน	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ หลัง ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒	(สวดข้อ ข.)
ฤดูหนาว	จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔ (เหมือนปีปกติ)	(สวดข้อ ก.)

(๘๔) วิธีเปลี่ยนบุพพกิจพระปาฏิโมกข์ (๑)

ก. ฤดูปกติ

๑. อภฺธ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, สตฺต อุโปสถา อวสิฏฺฐา.
๒. อภฺธ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เอโก อุโปสโถ อติภฺกนฺโต, จ อุโปสถา อวสิฏฺฐา.
๓. อภฺธ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เทว อุโปสถา อติภฺกนฺตา, ปณฺจ อุโปสถา อวสิฏฺฐา.
๔. อภฺธ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ตโย อุโปสถา อติภฺกนฺตา, จตฺตารโ อุโปสถา อวสิฏฺฐา.
๕. อภฺธ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, จตฺตารโ อุโปสถา อติภฺกนฺตา, ตโย อุโปสถา อวสิฏฺฐา.

๖. อัญจ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ปญฺจ อุโปสถา อติกฺกนฺตา, เทว อุโปสถา อวสิฏฺฐา.

๗. อัญจ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ๘ อุโปสถา อติกฺกนฺตา, เอโก อุโปสโถ อวสิฏฺฐโ.

๘. อัญจ อุโปสถา อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, สตฺต อุโปสถา อติกฺกนฺตา, อัญจ อุโปสถา ปริปฺภนฺนา.

ข. ฤตฺยปวารณา ไม่มีอธิกมาส

(หมายถึงถึงกลางพรรษา)

๑. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ๘ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๒. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เอโก อุโปสโถ อติกฺกนฺโต, ปญฺจ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๓. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เทว อุโปสถา อติกฺกนฺตา, จตฺตารโ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๔. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, จตฺตารโ อุโปสถา อติกฺกนฺตา, เทว จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๕. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, จตฺตารโ อุโปสถา อติกฺกนฺตา, เทว จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๖. (วันปวารณา) สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอกา ปวารณา สมฺปตฺตา, ปญฺจ อุโปสถา อติกฺกนฺตา, เทว อุโปสโถ อวสิฏฺฐา.

๗. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ปญฺจ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, เอโก อุโปสโถ อวสิฏฺฐโ.

๘. สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ๘ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา ปริปฺภนฺนา.

ค. ฤตฺยมีอธิกมาส ไม่มีปวารณา

(หมายถึงถึงนอกพรรษา)

๑. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, นว อุโปสถา อวสิฏฺฐา.

๒. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เอโก อุโปสโถ อติกฺกนฺโต, อัญจ อุโปสถา อวสิฏฺฐา.

๓. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เทว อุโปสถา อติกฺกนฺตา, สตฺต อุโปสถา อวสิฏฺฐา.

๙. อธิมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปโต,
สตุตฺต อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, เอโก อุโปสโถ อวสิฏฺโฐ.

๑๐. อธิมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ
สมฺปโต, อฏฺฐ จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา ปริปุณฺณา.

วิธีกฐินอย่างธรรมเนียมปฏิบัติ

(๘๕) คำถวายผ้ากฐินทาน

(ว่านะโม ๓ จบ พร้อมกัน)

“อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง, สังฆัสสะ โอนเชชยามะ. สาธุ โน ภันเต สังโฆ, อิมัง
สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหตฺตา, ปะฏิคคะเหตฺวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อັตถะระตฺต,
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.”

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลายถวายผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้แก่พระสงฆ์.
ขอสงฆ์จงรับผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ก็แลครั้นรับแล้ว จงกรานกฐินด้วยผ้านี้,
เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.” (สงฆ์รับว่า “สาธุ” พร้อมกัน)

(๘๖) คำอุปโลกน์กฐิน

(องค์ที่ ๑ ว่า)

“อิทานิ โข อวฺุโส, (หรือ อิทานิ โข ภนฺเต) อิหํ สปริวารํ กจินฺทุสฺสํ สงฺฆสฺส กจินฺตุถารารหกาเลเยว
อุปฺปนฺนํ, อีทิสเส จ กาลे เอวํ อุปฺปนฺเนน ทุสฺเสน กจินฺตุถาโร วสฺสํ วุตถานํ ภิกฺขุณฺ्ह ภควตา อญฺญมาโต,
เยน อากฺขมาณสฺส สงฺฆสฺส ปญฺจ กปฺปิสฺสนฺติ. อนามนฺตจาโร อสมาทานจาโร คณฺโชนํ ยาวทตฺถจิวฺโร
โย จ ตตฺถ จิวฺรปฺปาโท โส เนสํ ภวิสฺสตี. จตุสฺปิ เหมนฺติเกสฺสุ มาเสสฺสุ จิวฺรกาลे มหฺนฺตีกโต ภวิสฺสตี.
อิทานิ ปนฺ สงฺโฆ อากฺขชฺติ นฺุ โข กจินฺตุถารํ, อุทาหฺนากฺขชฺติ?”

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า “อากฺขมาณ ภนฺเต” ผู้แก่พรรษากว่า ผู้สวดพึงว่าแต่บท “อากฺขมาณ”
ถึงบท “ภนฺเต” ฟังหนึ่งถึงบทต่อไปพึงรู้โดยนัยนี้

คำแปล “ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย, (หรือข้าแต่ท่านผู้เจริญทั้งหลาย) บัดนี้แล ผ้ากฐินกับ
ทั้งบริวารอันนี้ เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์ในกาลอันควรกรานกฐินนั้นแหละ (ในกาลอันควรแก่คาดไม้สะดึง
ที่เดียว), ก็พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาตการกรานกฐินแก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้ได้อยู่จำพรรษาแล้วด้วยผ้าที่
เกิดขึ้นแล้วอย่างนี้ ในกาลเช่นนี้, อาศัยการกรานกฐินไรเล่าเป็นเหตุ อาณิสสํ ๕ จักสำเร็จแก่สงฆ์ผู้ปรารถนาอยู่.
คือเที่ยวไปด้วยไม่ต้องบอกลา ๑ เที่ยวจาริกไปด้วยไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบสำหรับ ๑ ฉันทคณโภชนันได้ ๑
เก็บอดิเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา ๑ จีวรลามเกิดขึ้นในอาวาสนั้นจักเป็นของได้แก่พวกเธอ ๑ ทั้งจีวรกาล
เธอเหล่านั้นจักได้ทำให้เป็นกาลมาก ยึดออกไปในฤดูเหมันต์ ๔ เดือน. ก็บัดนี้สงฆ์ปรารถนาจะกรานกฐิน,
หรือไม่ปรารถนา?

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายปรารถนาจะกรานกฐินนั้นอยู่”

(องค์ที่ ๒ ว่าดังนี้)

“โส โข ปน ภาเนต กจินตถาโร, ภควตา ปุคฺคสฺส อตฺถารวเสเนว อนุญญาโต, นาญญาตฺตร ปุคฺคสฺส อตฺถารา อตฺถตํ โหติ กจินฺนติ ทิ วุตฺตํ ภควตา. น สงฺโฆ วา คโณ วา กจินฺ อตฺตรติ. สงฺฆสฺส จ คณสฺส จ สามคฺคิยา ปุคฺคสฺสเสว อตฺถารา, สงฺฆสฺสปิ คณสฺสปิ ตสฺเสว ปุคฺคสฺสปิ อตฺถตํ โหติ กจินฺ. อิทานิ กสฺสิมํ กจินฺทสฺสํ ทสฺสาม กจินฺ อตฺตริตฺตุํ, โย ชินฺณจิวโร วา ทุพฺพลจิวโร วา, โย วา ปน อสฺสทิสฺสตี อชฺเชว จีวรกมฺมํ นิฏฺฐาเปตฺวา, สพฺพวิธานํ อปรินาเปตฺวา กจินฺ อตฺตริตฺตุํ, สมตฺถเถ ภวิสฺสตี.”

(สงฆ์พึงนั่งอยู่)

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ก็การกรานกฐินนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาต ด้วยอำนาจแห่งความกรานของบุคคลอย่างเดียว, เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่ากฐินไม่เป็นอันกรานแล้ว นอกจากการกรานแห่งบุคคลดังนี้. สงฆ์หรือคณะก็หากกรานได้ไม่. เพราะอาศัยความกรานกฐินแห่งบุคคล โดยความพร้อมเพรียงแห่งสงฆ์ด้วย แห่งคณะด้วย กฐินแห่งสงฆ์แห่งคณะบุคคลนั้น เป็นอันสงฆ์และคณะ และบุคคลนั้นได้กรานแล้ว. ก็บัดนี้เราทั้งหลายจักให้ผ้ากฐินนี้แก่ภิกษุรูปใด เพื่อจะกรานกฐิน. ภิกษุใดมีจีวรเก่าคร่ำคร่า หรือมีจีวรทุพฺพลภาพ, ก็หรือว่าภิกษุใดอาจหาญจักเป็นผู้สามารถ เพื่อจะให้จีวรกรรมสำเร็จในวันนั้นนี้แหละไม่ให้วิธีทั้งปวงเสื่อมแล้ว กรานกฐินได้.”

(องค์ที่ ๓ ว่าดังนี้)

“อิธ อมฺเหสุ อายสฺมา (อิตฺถนฺนนาโม), สพฺพมหลฺลโก พหุสฺสุโต ฐมฺมธโร วินยธโร, สพฺพรหฺมจารินี สนฺทสฺสโก สมหาปโก สมฺมุตฺเตชโก สมฺปทฺสโก, พหุณฺโณ อจฺริโย วา อปฺชฌมาโย วา หุตฺวา โอวาทโก อนุสาสโก, สมตฺถเถ จ ตํ ตํ วินยกมฺมํ อวิโกเปตฺวา กจินฺ อตฺตริตฺตุํ, มณฺเฑมามเหมวํ สพฺพโพนํ สงฺโฆ อิมํ สปริวารํ กจินฺทสฺสํ, อายสฺมาโต (อิตฺถนฺนามสฺส) ทาทุกาโม. ตสฺมี กจินฺ อตฺตรนฺเต, สพฺพโพนํ สงฺโฆ สมฺมเทวอนุโมทิสฺสตี, อายสฺมาโต (อิตฺถนฺนามสฺสเสว) อิมํ สปริวารํ กจินฺทสฺสํ ทาทุํ, รุจฺจติ วา โน วา สพฺพสฺสิมสฺส สงฺฆสฺส?”

สงฆ์พึงรับว่า “**รุจฺจติ ภาเนต**”

คำแปล “บรรดาเราทั้งหลาย ท่านผู้มีอายุ (ชื่อนี้) ท่านมีพรรษาอายุกาลมากกว่าสงฆ์ทั้งปวงเป็นพหุสฺสุตฺตรกรรม ทรงวินัย, แสดงให้เพื่อพรหมจรรย์เห็นจริงให้รับปฏิบัติให้อาจหาญให้รื่นเริง (ในลัมมาปฏิบัติ), และเป็นอาจารย์ หรือเป็นอุปชฌายะ เป็นผู้ให้โอวาทสั่งสอนแก่คฤหัสถ์บรรพชิตเป็นอันมาก, อนึ่ง สามารถเพื่อจะกรานกฐิน ไม่ให้วินัยกรรมนั้นๆ กำเริบ. ข้าพเจ้าสำคัญว่า สงฆ์ทั้งปวงนี้ปรารถนาจะให้ผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้ แก่ท่านผู้มีอายุ (ชื่อนี้). เมื่อท่านนั้นกรานกฐินอยู่ สงฆ์ทั้งปวงนี้จักอนุโมทนา โดยชอบทั่วกัน, การให้ผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), ย่อมชอบหรือไม่ชอบแก่สงฆ์ทั้งปวง?

“ชอบละ เจ้าข้า”

(องค์ที่ ๔ ว่าดังนี้)

“ยถิ आयसुमโต (อิตถุนนามสุส) อิมิ สปริวาริ กจินทุสสุ ทาทุ, สพุพสุสิมสุส สงุขสุส รุจจติ, สาธุ ภานเต สงุโข อิมิ กจินทุสสุปริวารภูติ ติจิวริ วสุสาวาสิกภูจิติกาย อคาเหตุวา, आयसुमโต (อิตถุนนามสุเสว) อิมินา อปโลกเนน ททาตุ. กจินทุสสุ ปน อปโลกเนน ทियमानมปิ न रुहति. तस्मा त् อิทานิ षट्ठित्तियेन गमुमेन अकुपेन ज्ञानरहेन, आयसुमโต (อิตถุนนามสุส) เทमाติ, गमुमसुनिगुजानि गโรตุ.”

สงฆ์พึงรับว่า “**สาธุ ภานเต**”

คำแปล “ถ้าการให้ผ้ากฐินกับปริวารนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), ควรขอบแก้สงฆ์ทั้งปวงนี้ไซ้, ขอสงฆ์จงให้ผ้าไตรซึ่งเป็นปริวารของผ้ากฐินไตรนี้ แก่ท่าน (ชื่อนี้) ด้วยการอุปโลกนนี้เถิด อย่าให้ต้องถือเอาตามลำดับพรรษาเลย. ก็แลผ้ากฐิน แม้สงฆ์จะให้ด้วยอุปโลกนก็ไม่ขึ้น. (ต้องให้ด้วยญัตติทุติยกรรมนั้นจึงขึ้น) เพราะฉะนั้นบัดนี้ ขอสงฆ์จงทำการมสัณนิษฐานว่า เราทั้งหลายให้ผ้ากฐินนั้นแก่ท่าน (ชื่อนี้) ด้วยญัตติทุติยกรรมอันไม่กำเริบอันควรแก่ฐานะ ณ กาลบัดนี้แล.”

“ดีละ เจ้าข้า”

อธิบาย

๒ บทว่า “**อิตถุนนาโม**” และ “**อิตถุนนามสุส**” ที่วงเล็บไว้ให้นี้ให้เปลี่ยนตามชื่อฉายาท่านผู้จะกรานกฐิน ตัวอย่างเช่นท่านผู้กรานกฐินชื่อ “**อคฺคธิโร**” ถ้าในวงเล็บว่า “**อิตถุนนาโม**” ก็เปลี่ยนเป็น “**อคฺคธิโร**” ถ้าในวงเล็บว่า “**อิตถุนนามสุส**” ก็เปลี่ยนเป็น “**อคฺคธิรสฺส**” ดังนี้ทุกแห่งไป

แต่ถ้าท่านผู้จะกรานกฐินมีราชทินนาม เป็นพระราชาคณะ หรือพระครูเป็นต้น ก็ให้ใช้ชื่อราชทินนามนั้นๆ แทนชื่อฉายา

บทว่า “**สพุพมหลุโก**” นี้สำหรับท่านผู้กรานกฐินแก่พรรษาในสงฆ์ ถ้าในสงฆ์มีภิกษุผู้มีพรรษาแก่กว่าท่านให้ยกเสียไม่ต้องว่า

คำว่า “**พหุณฺณ อจฺริโย วา อุปชฺฌาโย วา หุตฺวา**” ดังนี้ถ้าท่านผู้กรานนั้นเป็นแต่อาจารย์ของภิกษุทั้งหลาย จงว่า “**พหุณฺณ อจฺริโย หุตฺวา**” ถ้าเป็นอุปัชฌายะจงว่า “**พหุณฺณ อุปชฺฌาโย หุตฺวา**” ถ้าเป็นทั้ง ๒ อย่างคงว่าตามแบบ

คำอุปโลกนจบแต่เท่านี้

(๘๗) ญัตติทุติยกรรมวาจา

- (๑) นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส. นโม ตสฺส
- (๒) ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.
- (๓) นโม ตสฺส ภควโต
- (๔) อรหโต สมฺมา
- (๕) สมฺพุทฺธสฺส

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาค อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น.

“สุณาตุ เม ภา๑เต สง๑โฆ. อิท๑ สง๑ฆส๑ส ก๑จิน๑ทุส๑ส อ๑ุป๑ปน๑น, ย๑ทิ ส๑ง๑ฆส๑ส ป๑ต๑ต๑ก๑ล๑ล, ส๑ง๑โฆ อิม๑ ก๑จิน๑ทุส๑ส, อาย๑สม๑โต (อิ๑ต๑ถ๑น๑นา๑ม๑ส๑ส) ท๑เท๑ย๑ย, ก๑จิน๑ อ๑ต๑ถ๑ริ๑ตุ, เ๑สา ๑ต๑ติ.

สุณาตุ เม ภา๑เต สง๑โฆ. อิท๑ สง๑ฆส๑ส ก๑จิน๑ทุส๑ส อ๑ุป๑ปน๑น, ส๑ง๑โฆ อิม๑ ก๑จิน๑ทุส๑ส, อาย๑สม๑โต (อิ๑ต๑ถ๑น๑นา๑ม๑ส๑ส) เท๑ติ, ก๑จิน๑ อ๑ต๑ถ๑ริ๑ตุ. ย๑ส๑ส๑ย๑สม๑โต ๑ม๑ติ, อิม๑ส๑ส ก๑จิน๑ทุส๑ส๑ส, อาย๑สม๑โต (อิ๑ต๑ถ๑น๑นา๑ม๑ส๑ส) ก๑จิน๑ อ๑ต๑ถ๑ริ๑ตุ. ๑ม๑ติ ส๑ง๑ฆส๑ส, ต๑ส๑มา ต๑ถ๑น๑หิ, เ๑ว๑เม๑ต๑ ๑ธา๑ร๑ยา๑มิ.”

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินนี้เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว, สงฆ์พึงให้ผ้ากฐินนี้ แก่ท่าน (ชื่อนี้) เพื่อจะกรานกฐิน, นี้เป็นญัตติ. (คือคำเสนอ)

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า. ผ้ากฐินนี้เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, สงฆ์ให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), เพื่อจะกรานกฐิน. การให้ผ้ากฐิน แก่ท่าน (ชื่อนี้) เพื่อจะกรานกฐินชอบแก่ท่านใด, ท่านผู้นั้นเป็นผู้หนึ่ง. ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด, ท่านผู้นั้นพึงพูด. ผ้ากฐินนี้อันสงฆ์ให้แล้วแก่ท่าน (ชื่อนี้) เพื่อกรานกฐิน. ย่อมชอบแก่สงฆ์, เหตุนั้นสงฆ์จึงนิ่งอยู่, ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอาการอย่างนี้.

จบญัตติหุติยกรรมวาจาเท่านี

(๘๘) คำกรานกฐิน

ถ้ากรานด้วยผ้าสังฆาฏิว่า

“อิมาย ส๑ง๑ฆา๑ฎิ๑ยา ก๑จิน๑ อ๑ต๑ถ๑รา๑มิ.”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏิผืนนี้.”

ถ้ากรานด้วยผ้าห่มว่า

“อิมินา อ๑ต๑ถ๑รา๑ส๑ง๑เคน ก๑จิน๑ อ๑ต๑ถ๑รา๑มิ.”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยห่มผืนนี้.”

ถ้ากรานด้วยผ้าห่มว่า

“อิมินา อ๑ต๑ถ๑ร๑วา๑ส๑เก๑น ก๑จิน๑ อ๑ต๑ถ๑รา๑มิ.”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยห่มผืนนี้.”

(๘๙) คำเสนออนุโมทนากฐิน

“อ๑ต๑ถ๑ ต๑ อา๑วุ๑โส ส๑ง๑ฆส๑ส ก๑จิน๑, ๑ม๑มิ๑โก ก๑จิน๑ต๑ถ๑า๑โร ๑น๑โม๑ท๑ล”

ถ้าอ่อนกว่าผู้อนุโมทนา แม้รูปหนึ่งว่า “ภา๑เต” แทน “อา๑วุ๑โส” ถ้าว่ากับภิกษุรูปเดียวที่อ่อนกว่า พึงว่า “๑น๑โม๑ทา๑หิ” แทน “๑น๑โม๑ท๑ล”

คำแปล “ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย กฐินของสงฆ์ ข้าพเจ้ากรานเสร็จแล้ว การกรานกฐินชอบกรรม ขอท่านทั้งหลาย อนุโมทนาเถิด”

(๙๐) คำอนุโมทนาภคิน

ว่าทีละรูป “อตุตถํ ภาณเต สงฺฆสฺส ภคินิ, ธมฺมิโก ภคินตฺถาโร อนุโมทามิ”

ว่าพร้อมกัน “อตุตถํ ภาณเต สงฺฆสฺส ภคินิ, ธมฺมิโก ภคินตฺถาโร อนุโมทามิ”

ถ้าแก่กว่าผู้ภคินให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภาณเต”

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ภคินของสงฆ์ท่านภคินเสร็จแล้วการภคินชอบธรรม ข้าพเจ้าอนุโมทนา”

(๙๑) ทำกัปปิยะ (๑) (๒)

มีพระพุทธานุญาตให้บริโภคผลไม้ ด้วยสมณกับประการที่ควรแก่สมณะ ๕ คือ

๑. ผลจืดด้วยไฟ	๒. ผลจืดด้วยคัสตรา	๓. ผลจืดด้วยเล็บ
๔. ผลไม้ไม่มีพิษ	๕. ผลมีพิษจะพึงเปลี่ยนเสียได้	

พืช มีรากไม้เป็นต้นซึ่งเกิดอยู่ในที่ชื่อว่า ภูตคาม เป็นวัตถุแห่งปาจิตตีย์ พืชนั้นเมื่อพรากให้พ้นจากที่แล้ว ชื่อว่า พืชคาม เป็นวัตถุแห่งทุกกฏ พืชคามนั้น เมื่อจะบริโภคพึงบังคับอนุสัสมันว่า “กัปปิยํ ภโรหิ” ท่านจงทำกัปปิยะดังนี้เสียอีกแล้วจึงบริโภค เมื่อเป็นเช่นนี้ ชื่อว่าให้พ้นจากพืชคาม ก็แลจะทำกัปปิยะนั้น พึงทำด้วยไฟหรือคัสตรา หรือเล็บ โดยการจืดหรือแทงหรือตัดด้วยงอย เข้าในประเทศอันหนึ่งแห่งพืชนั้น ในทางปฏิบัติมักให้อนุสัสมันใช้เล็บจิกหรือตัดให้ขาด กล่าวว่า “กัปปิยํ ภาณเต” ทำกัปปิยะผลมะขวิด เป็นต้น พืชข้างในหลุดจากกะลาคลอนอยู่ พึงให้ห้อยออกทำกัปปิยะถ้าติดกันอยู่ไซ้ จะทำแม้ในกะลา ก็แลผลอันใดเป็นของอ่อนไม่มีพิษและผลใดที่มีพิษปล่อนออกเสียบริโภคได้ กิจที่จะทำกัปปิยะในผลไม้ไม่มี.

..... ที่ว่าเป็นนิมิต บางทีเห็นเป็นพระพุทธรเจ้า พระสาวก เดินเข้ามาหาเรา หรือ บางทีก็มายืนเทศน์สอนเราอยู่ แต่แท้ที่จริงไม่ใช่พระพุทธรเจ้าหรือพระสาวกเหล่านั้น เดินมาเทศน์หรือมานั่งเทศน์ให้เราฟัง แต่ว่าจิตรู้ของเราเองที่มันถึงธรรมแล้วนี้ สารพัดที่เขาจะแสดงปรากฏการณ์ให้เราเห็นเพื่อความมั่นใจในความรู้ของตัวเอง คล้าย ๆ กับว่าเขาจะสร้างมโนภาพสร้างนิมิตขึ้นมาเสริมศรัทธาที่เชื่อมั่นอยู่แล้วให้ มั่นคงยิ่งขึ้น

จากหนังสือ จานียตเถรวตฺถุ พระราชสังวรญาณ (พุทธ จานีโย)

เรียบเรียงโดยพระมหาธีรนาถ อดฺคฺธิโร

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓

๑. นุพพลิกขาวรรณนา หน้า ๔๔๑-๔๔๓

๒. วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๓๐

คำอาราธนาและเบ็ดเตล็ด

(๙๒) คำอาราธนาพระปริต

วิปัติปฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตสิทธินา,
สัพพะทุกขะวินาสายะ	ปะริตตัง พรัถะ มังคะลัง.
วิปัติปฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตสิทธินา,
สัพพะภะยะวินาสายะ	ปะริตตัง พรัถะ มังคะลัง.
วิปัติปฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตสิทธินา,
สัพพะโรคะวินาสายะ	ปะริตตัง พรัถะ มังคะลัง.

(๙๓) คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)	ติสสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)	ติสสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)	ติสสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

(๙๔) คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)	ติสสะระเณนะ สะหะ อัญญะ สีลานิ ยาจามะ.
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)	ติสสะระเณนะ สะหะ อัญญะ สีลานิ ยาจามะ.
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ)	ติสสะระเณนะ สะหะ อัญญะ สีลานิ ยาจามะ.

(๙๕) คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสสะระเณนะ สะหะ อัญญังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ. (๓ หน)

คำอาราธนาศีลเหล่านี้ นิยมใช้ในเวลาสมาทานมากคน ถ้าคนเดียวพึงเปลี่ยยนคำว่า **มะยัง** เป็น **อะหัง** คำว่า **ยาจามะ** เป็น **ยาจามิ**.

คำอธิบาย คำอาราธนา บางท่านใช้ตัดคำว่า (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ) ออก เช่นนี้ก็ใช้ได้ เมื่อเป็น เช่นนี้ พึงทราบความต่างกันที่มีคำว่า **วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ** นั้นหมายความว่า ต่างคนต่างรักษาอย่างหนึ่ง ต่างคนต่างขออย่างหนึ่ง ขอให้ให้ทีละสิกขาบท อย่ารวมเทียบปัจเจกสมาทาน เมื่อล่วงสิกขาบทไหนขาดเฉพาะสิกขาบทนั้นสิกขาบทอื่นไม่ขาด ถ้าสมาทานรวมสิกขาบทใดบทหนึ่งขาดไป ก็ขาดทั้งหมด

แต่บางสำนักนิยมตัดคำว่า **วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ** ออก.

สรณคมน์ และ คีล

(๙๖) เบญจคีล (คีล ๕)

นมัสการ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโตสัมมา สัมพุทฺธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโตสัมมา สัมพุทฺธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโตสัมมา สัมพุทฺธัสสะ

สรณคมณ์	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ
พุทฺธยัมปิ	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
พุทฺธยัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
พุทฺธยัมปิ	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ตตะติยัมปิ	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ตตะติยัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ตตะติยัมปิ	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ

สิกขาบท ๕ ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ
 อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ
 กาเมสุมิฉจจาจารา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ
 มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ
 สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ

ท้ายคีล อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะตังยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ
 นิพพุตัง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสธะเย.

(๙๗) คีล ๘ และอุโบสถคีล

(นมัสการ และสรณคมน์ เหมือนคีล ๕)

สิกขาบท ๘ ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ.
 อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ.
 อะพรัหฺมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ.
 มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ.
 สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวระมะณี สิกขาปะหังสะมาทียามิ.
 วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทียามิ.
 นัจจะ คีตะ วาทีตะ วิสุกะ ทัสสะนะ มาลาคันธะ วิเลปะนะ

ธารณะ มัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวะระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาทียามิ.
อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวะระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

ทำยศีล ๘

ก. ปกติ

อิมานิ อัญญะ ลิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีสัง วิโสระเย.

ข. อุโบสถศีล

เมื่อเวลาจบสิกขาบทแล้ว ฟังนำให้ว่าคำสมาทานดังนี้

อิมัง อัญญังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง, อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง สะมาทียามิ.

(แปลว่า) ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งอุโบสถศีล, ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้แล้วนี้ อันประกอบไปด้วยองค์ ๘ ประการดังได้สมาทานมาแล้วนี้, เพื่อจะรักษาไว้ให้ดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทำลาย, ล้วนวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ณ เวลารับนี้.

ทำยศีล อุโบสถ

อิมานิ อัญญะ ลิกขาปะทานิ, อัสเซกัง รัตตินทิวัง อุโปสะถะวะเสนะ สาธุกัง รักขิตัพพานิ (ผู้สมาทานรับว่า อามะ ภัณฑะ) สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีสัง วิโสระเย.

(๙๘) คำชักผ้าบังสุกุล

“อิมํ ปัสสุกุลจีวรํ อสุสามิกํ มยฺหํ ปาปฺพณาติ”

(๙๙) คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภัณฑะ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนะชะยามะ สาธุ โน ภัณฑะ สังโฆ. อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณฺหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหาร กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระสงฆ์, ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่งภัตตาหารกับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดกาลนาน เทอญ.

(๑๐๐) คำถวายสังฆทานอุทิศ

อิมานิ มะยัง ภัณฑะ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนะชะยามะ สาธุ โน ภัณฑะ สังโฆ. อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณฺหาตุ อัมหากัญเจะ มาตาปิตุอาทีนัง ญาตะกานัญจะ ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระสงฆ์จงรับภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลาย มีบิดา มารดา เป็นต้นด้วย (ที่ละโลกนี้ไปแล้ว) ตลอดกาลนาน เทอญ.

(๑๐๑) คำถวายผ้าป่า

อิmani มะยัง ภันเต, ปังสุกุลละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, สีละวันตัสสะ, โโอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สีละวันโต, อิมานิ ปังสุกุลละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปฏิคคัณหาทู อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าบังสุกุลจีวร (ผ้าป่า) กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้แด่ท่านผู้มีศีล ขอท่านผู้มีศีลจงรับผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลายเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดกาลนาน เทอญ.

(๑๐๒) คำอุปโลกน์สังฆทาน

(ว่านโมฯ ๓ ทน)

ยคฺখে ภานฺเต สงฺโฆ ชานาตุ. อัย ปรมภาโค เถรสฺส ปาปฺณาติ, อาวเสสา ภาคา อมฺหากํ ปาปฺนณฺตุ, ภิกฺขุ จ สามเณรา จ คหฺนฺจา จ, ยถาสฺมึ ปริภุญฺชนฺตุ

(พระสงฆ์รับพร้อมกันว่า “สาธุ”)

โครงการธรรมะสัญจร

ที่วัดป่าภูผาส่งเป็นวัดที่มีบรรยากาศที่สวยงาม น่าอยู่อาศัยร่มรื่น มีวิเวกที่ศรัทธาที่สวยงามและมีธรรมชาติที่ดีอากาศสดชื่นและมีสัตว์ป่าด้วยเช่นหมี นกยูง มีป่าไม้ที่สมบูรณ์ ในการไปที่วัดป่าผวกก็ได้ความรู้มากมายเกี่ยวกับธรรมและข้อปฏิบัติของพระธรรมของต้นไม้ และจุดชมวิวด่างๆของวัด และเราก็ได้ฟังเทศน์จากท่านพระอาจารย์

เกี่ยวกับเรื่องการทำบุญ การเข้าวัด พระอาจารย์ท่านบอกว่า คนใดที่มีศีลธรรมนั้น คนนั้นก็จะเป็นคนที่มีค่าและธรรมยังเป็นสิ่งที่ทำให้มีความร่มเย็น และการไปวัดนั้นก็จะมี ๒ รูปแบบคือ

(๑) การไปวัดแล้วได้บุญ คือ การไปทำบุญทำความดีไปทำสิ่งดีๆ สิ่งที่เป็นมงคลและสิ่งเหล่านี้ก็ทำให้เรามีความสุขความสบายทั้งกายและจิตใจ

(๒) การไปวัดแล้วได้บาป คือ การไปทำบุญแล้วคิดชั่วทำชั่ว คิดแต่สิ่งที่เป็นอับมงคล เพราะไม่ได้ทำดีมีแต่จะเหยียบย่ำพระศาสนาบุคคลเหล่านั้นแทนที่จะได้บุญจึงได้บาปแทน

การไปวัดป่าภูผาส่งสนุกมากพระอาจารย์เทศน์น่าสนใจ สนุก เข้าใจดี ถ้ามีโอกาสจะไปอีก

นายนิรุต พอกสันเทียะ
นักเรียนโรงเรียนขามทะเลสอ ชั้น ม.๖

(๑๐๓) อาราธนาธรรม

(สวดทำนองสรภัญญะ)

พื้รห้มา จะ โลกาทิปะติ สะหัมปะติ
สันตีระ สัตตาปะระชั๊กชะชาติกา

ท้าวสหัมบดีพรหม
ทรงฤทธิศักดิ์ดา
น้อมหัตถ์นมัสการ
ควรแล้ว จึ่งบังคม

ขอพรอันประเสริฐ
ปวงสัตว์ในโลกา
ขอองค์พระจอมปราชญ์
โปรดปวงประชาชี

นิมนต์ท่านเจ้าชา
โปรดแสดงพระลัทธิธรรม
เพื่อให้สำเร็จผล
สู่สุขเกษมศรี

กัตถัญชะลีอันธิวะรัง อะยาจะณะ
เทเสตุ ธิมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง ฯ

เป็นบรมในโลกา
กว่าบริษัททุกหมู่พรหม
ประดิษฐาน ณ ที่สม-
ชูลีบาทพระศาสดา

วรเลิศมโหฬาร
กิเลสน้อยก็ยังมี
สู่ธรรมมาสน์อันรู้จี
ท่านจงโปรดแสดงธรรม

ผู้ปรีชาและเลิศล้ำ
เทศนาและวาที
แต่ปวงชนบรรดามี
สมตั้งเจตนา เทอญ

(๑๐๔) มลาบูชาคุณ

มาลาพวงดอกไม้	(ซ้า)	มาตั้งไว้เพื่อบูชา
บูชาคุณพระพุทธ	(ซ้า)	ที่ได้ตรัสรู้มา
บูชาคุณพระธรรม	(ซ้า)	ที่ได้นำความสุขมา
บูชาคุณพระสงฆ์	(ซ้า)	ผู้ดำรงพระวินัย
มาลาพวงดอกไม้	(ซ้า)	มาตั้งไว้เพื่อบูชา
บูชาคุณบิดาบูชาคุณมารดา	(ซ้า)	เลี้ยงลูกมาจนโตใหญ่
มาลาพวงดอกไม้	(ซ้า)	มาตั้งไว้เพื่อบูชา
บูชาองค์กษัตริย์	(ซ้า)	อีกทั้งรัฐและชาติไทย
มาลาพวงดอกไม้	(ซ้า)	มาตั้งไว้เพื่อบูชา
บูชาผู้มีคุณ	(ซ้า)	ที่เจือจุนด้วยน้ำใจ
มาลาพวงดอกไม้	(ซ้า)	มาตั้งไว้เพื่อบูชา
บูชาแต่คุณครู	(ซ้า)	ที่เอ็นดูสอนศิษย์มา (ซ้า)

รายนามผู้ร่วมพิมพ์หนังสือสวดมนต์

ประธานอุปถัมภ์

สถาบันเพื่อการพัฒนาจิตใจและกาย โดย ...

1. รศ.ดร.นพ. กำพล ศรีวัฒนกุล	4. มล.อัคนี นวรัตน์	7. รตอ. สรพล สุขทัศน์
2. อาจารย์ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์	5. อาจารย์วิโรจน์ โสวัณณะ	8. อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรโลกทิพย์
3. อาจารย์นิทัศน์ เยี่ยมรักชาติ	6. อาจารย์ญามา ตั้งกุลหนนทชัย	9. คุณมณีรินทร์ ศรีอุตร

1. มล.อัคนี นวรัตน์ - คุณปริยานุช นวรัตน์ ณ อยุธยา	2,000 บาท
2. อาจารย์อรรถวุฒิ - คุณไพลิน - ด.ช. อนรรฆ - ด.ญ. ดลิตา เวชชบุล	2,000 บาท
3. ดร.วิษณุ - คุณรสสุคนธ์ - คุณภัคณิชา พะลาพานนท์	2,000 บาท
4. คุณนิทัศน์ - คุณมาลินี เยี่ยมรักชาติ	8,000 บาท
5. คุณพ่อชัยพงษ์ พลเยี่ยม	1,000 บาท
6. คุณแม่วิยะดา เยี่ยมรักชาติ	1,000 บาท
7. คุณดำริห์ - คุณนรินทร์ทิพย์ - ดช. นนทร์ปวิช คลังศิริภูมิ	2,000 บาท
8. คุณสัมพันธ์ กุศลสัมพันธ์ และครอบครัว	1,000 บาท
9. นพ.ถาวร กาสมสัน และครอบครัว	5,000 บาท
10. คุณพ่อชีพ - คุณแม่บุญเสริฐ - คุณเทพพรถ - สะอาดเยี่ยม	10,000 บาท
11. คุณบัวตั้น - คุณทัตธนา - ดช.นภัส เขียวอารมณ	10,000 บาท
12. คุณพิชัย ศุภมณีวิทย์ศิริ	1,000 บาท
13. คุณแม่อัมพร - คุณจินตนาพร พันธุ์พฤษ	1,000 บาท
14. คุณจิตนาพร - คุณวสันต์ พลูสวัสดิ์	1,000 บาท
15. คุณพ่อวรฤทธิ - คุณแม่ชั้นทิพย์ - อาจารย์เลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ	10,000 บาท
16. คุณศศิภา พจนวาที	100 บาท
17. คุณสุรัชณี - คุณชินรัฐ - คุณชญาทศ ศรีมโนธรรม	500 บาท
18. คุณพ่อฉลอง - คุณแม่สินีรัตน์ - คุณบริบูรณ์ - คุณนาคา พูรังสีโรจน์	10,000 บาท
19. คุณพ่อศรีนวล - คุณแม่หน่วย - คุณอำนาจ - คุณนงนุช ศรีอุตร	10,000 บาท
20. คุณนงนภัส ชนะสิทธิ์ และครอบครัว	1,000 บาท
21. คุณแม่คำนึ่ง - คุณดุษฎิ ฝ่องแผ้ว - นท.จำลอง นาเมือง, คุณภิญญาดา - ดญ.กชพร รัชตสิริกุล	2,000 บาท
22. คุณพ่อสายัณห์ - คุณแม่ประไพ อนุภักดิ์	1,000 บาท
23. คุณธงชัย - คุณมัทนา - ดช.ภูริศ เพ็องสัมพันธ์	1,000 บาท
24. คุณพ่อถัมป์ - คุณแม่ลอง วงศ์ฝัน	2,000 บาท
25. คุณจากรุณห์ - นส. ธัญวลัย - ดช. สรวินธุ์ ภากุลเดช	3,000 บาท
26. คุณพ่อสุรินทร์ คุณแม่อ่อน - นส. ธิชา คำโคตร	1,100 บาท
27. คุณพอมันส์ คุณแม่ต๋ขนิ - นส. ศิริพรรณ เขี้ยววงศ์	1,100 บาท
28. คุณจันทร์แดง สีมาราม - คุณดวงปรีดา ศรีวงค์	1,000 บาท
29. คุณพ่อเลิศ เสถียรไชย - คุณแม่พร้อมชนกพร สีเหล็กสวัสดิ์ และครอบครัว	2,200 บาท
30. คุณพ่อวีระศักดิ์ - คุณแม่จारी - คุณทิพย์วัลย์ - คุณจิระเดช - คุณจิรวัดณ์ ทิพย์มณี คุณวิจิตร สระประเทศ	5,000 บาท
31. คุณพ่อจิรพัฒน์ - คุณแม่สมพร - คุณคมสัน - คุณจินตนา ตรีสุวรรณวัฒน์	5,000 บาท

๑๑๒ ❖ หนังสือสวดมนต์ ❖

32. คุณพ่อผิง - คุณแม่เบาะ - คุณประสิทธิ์ กัตัญญ		1,000 บาท
33. คุณพ่อทอน - คุณแม่หยุด - คุณยุทธนา - คุณเปี่ยมพันธ์ บรรจง		1,000 บาท
34. คุณแม่ศรีประไพ - คุณศรีประภา คล่องคำนวนการ		1,000 บาท
35. คุณภาคิน - คุณอรสา - ด.ช.ธีช - ด.ญ.ชวีศา นำชัยศรีคำ		1,000 บาท
36. คุณพ่อสำลี - คุณแม่ฮวย - คุณเสาวณีย์ สอนนา		500 บาท
37. ด.ญ. พรทิพย์ วงษ์สุดใจ		500 บาท
38. คุณสุรสิทธิ์ - คุณอัจฉรา ชัยนาม		800 บาท
39. คุณสุภรางค์กษณ์ อนันตสมบุญ และครอบครัว		200 บาท
40. คุณแม่อัจฉรา แซ่ลิ้ม, คุณวรเทพ กำภูพงษ์ และครอบครัว		500 บาท
41. คุณกนกวรรณ กล้าเครือ - คุณสมาน - ด.ญ. ชื่นกมล ม่วงพรม		300 บาท
42. คุณสุดิดดา ล้นแสงดี - ส.ต.ต. เอนก สุทธิบุญ		300 บาท
43. สถาบันเพื่อการพัฒนาจิตและกาย		28,700 บาท
44. คุณนิติพน - คุณดวงใจ นิติภูมิเวชสกุล		1,000 บาท
45. คุณภัณฑิรา, คุณรัตนภรณ์, คุณพลัง เอกนิยม		
46. คุณไสว, คุณพัชรา, คุณวุฒิชัย ฆาลยเวช	47. คุณศรัณย์ เขตจตุจักร	} 1,950 บาท
48. คุณวิจิตรา เอนไชย	49. คุณบุญเรือง คำขึ้น	
50. คุณจิรสิน เลิศพัฒนกุลธร	51. คุณบรรจง ภิญโญ	
52. คุณพรเทพ ปิ่นแซม	53. คุณประกาย คำขึ้น	
54. คุณกิตติชัย วุฒิพันธุ์		3,000 บาท
55. คุณปองภาพ วุฒิพันธุ์		3,000 บาท
56. คุณพินิจ - คุณปานิศา วุฒิพันธุ์		3,000 บาท
57. คุณประภาพรรณ โรจน์สัญชัยกุล		2,000 บาท
58. คุณสุวรรณ - คุณอุไร งามสะพรั่ง, คุณสุขเกษม - คุณวิยดา งามสะพรั่ง คุณทรงศักดิ์ งามสะพรั่ง		10,000 บาท
59. คุณอัศวิน - เพชรรัตน์ เตชะตุจคะ และครอบครัว		1,000 บาท
60. คุณฉัตรมงคล - มณฑิตาชาติพงษ์ธร และครอบครัว		1,000 บาท
61. คุณพันธกานต์ รินชมพู่ และครอบครัว		1,000 บาท
62. คุณสมใจ เยี่ยมรักชาติ		200 บาท
63. คุณพัชรินทร์ เยี่ยมรักชาติ		200 บาท
63. คุณจันจิรา เกื้อสมบัติ		100 บาท
64. คุณจิตาวรรณ สุพรรณสาย		100 บาท
65. คุณศิริพรรณ เชื้อวงศ์ - คุณธิดา คำโคตร และครอบครัว		500 บาท
66. ผู้ประสงค์ไม่ออกนาม		500 บาท
67. คุณศิวิชัย วิวัฒนาสิทธิพงศ์ และครอบครัว		1,000 บาท
68. คุณบรรณสรณ์ พิเศษภักดีพงศ์		3,000 บาท
69. คุณสุภาวดี กำแพงแก้ว		1,000 บาท
70. หจก. เกียรติชัยเทพารักษ์		1,000 บาท
71. บริษัท รุ่งทองท้าว แอนด์เซอร์วิส จำกัด		1,000 บาท
72. บริษัท วาย ไอ เอ แมเนจเม้นท์ จำกัด		12,825 บาท
73. บริษัท เอสซีติก คลินิก จำกัด		12,825 บาท